

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально – науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів та економічної безпеки

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи бакалаврського рівня вищої освіти на тему:

**Фінансове забезпечення функціонування підприємств з
водопостачання та водовідведення (на прикладі РОВКП ВКГ
«Рівнеоблводоканал»))»**

Виконав:

студент 5-го курсу
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
Крючковський Віталій Вячеславович

Керівник:

д.е.н., професор Мельник Л.В.

Рецензент

д.е.н., професор Токарський Т.Б.

Рівне- 2025

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота на тему: «Фінансове забезпечення функціонування підприємств з водопостачання та водовідведення (на прикладі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»)» / Крючковський В.В. Рівне: НУВГП, 2025. 78 с.

В роботі розглянуто питання фінансового забезпечення підприємств з водопостачання та водовідведення. Досліджено інформаційне та нормативно-правове забезпечення аналізу показників фінансового стану підприємства. Проведено комплексний аналіз фінансового стану РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал». Визначений тип фінансової стійкості, розраховано динаміку показників ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності. Було запропоновано фінансово-економічні заходи щодо покращення фінансового забезпечення підприємства та розроблені рекомендації щодо запобігання фінансової кризи на підприємстві.

Ключові слова: фінансове забезпечення, фінансова стійкість, ліквідність, рентабельність, платоспроможність.

ANNOTATION

Thesis on the topic: «Financial support for the functioning of water supply and wastewater enterprises (on the example of the Regional Water Supply and Sewerage Enterprise «Rivneoblvodokanal»)» / Kryuchkovsky V.V. Rivne:NUWEE, 2025. 78 p.

The paper examines the issue of financial support for water supply and wastewater enterprises. The information and regulatory support for the analysis of indicators of the financial condition of the enterprise is studied. A comprehensive analysis of the financial condition of the State Water Supply and Sewerage Enterprise "Rivneoblvodokanal" is carried out. The type of financial stability is determined, the dynamics of indicators of liquidity, solvency, profitability and business activity are calculated. Financial and economic measures to improve the financial support of the enterprise are proposed and recommendations are developed to prevent a financial crisis at the enterprise.

Keywords: financial support, financial stability, liquidity, profitability, solvency.

ЗМІСТ

Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретичні основи фінансового забезпечення підприємств з водопостачання та водовідведення	9
1.1. Сутність фінансового забезпечення та його основні джерела	9
1.2. Методика оцінки стану фінансового забезпечення підприємства.....	16
Розділ 2. Аналіз стану фінансового забезпечення підприємства на прикладі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	29
2.1. Економіко-організаційна характеристика підприємства	29
2.2. Структурно-динамічний аналіз формування та використання фінансових ресурсів підприємства.....	35
2.3. Аналіз ефективності фінансового забезпечення підприємства.....	43
Розділ 3. Напрямки покращення фінансового забезпечення РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	62
Висновки	71
Список використаних джерел	73
Додатки.....	78

ВСТУП

У сучасних умовах забезпечення сталого функціонування підприємств житлово-комунального господарства, зокрема у сфері водопостачання та водовідведення, є важливою передумовою соціально-економічного розвитку регіонів. Зростаючі вимоги до якості послуг, необхідність оновлення зношеної інфраструктури, підвищення енергоефективності та дотримання екологічних стандартів обумовлюють актуальність вивчення фінансового забезпечення діяльності таких підприємств.

Підприємства водопровідно-каналізаційного господарства функціонують у складних фінансово-економічних умовах, що зумовлено не лише зовнішніми чинниками – такими як зростання цін на енергоносії, коливання тарифної політики, вплив воєнного стану, – але й внутрішніми проблемами, серед яких: низький рівень платоспроможності споживачів, зношеність основних фондів, обмеженість власних фінансових ресурсів. За таких умов особливої актуальності набуває питання ефективного фінансового забезпечення як ключового інструменту підтримки безперервного функціонування та модернізації підприємств.

Проблеми фінансового забезпечення підприємств водопостачання та водовідведення, як складову економіки комунального господарства, досліджували низка українських науковців, які працюють у сферах публічних фінансів, регіонального розвитку, економіки підприємств і управління інфраструктурою. Серед них варто виокремити таких вчених, як: Т.О. Андреєва, З.В. Герасимчук, Л.І. Ковалишин, М.І. Крупка, О.І. Панкевич, А.А. Чухно та ін. Ці вчені у своїх наукових публікаціях та дослідженнях аналізують фінансові механізми підтримки водоканалів, обґрунтовують необхідність реформування тарифної політики, пропонують шляхи підвищення інвестиційної привабливості підприємств галузі, досліджують проблеми фінансової збалансованості та платоспроможності водопровідно-каналізаційних підприємств.

Як складову системи антикризового управління підприємством фінансовий стан підприємств досліджували Е. Альтман, І. Ансофф, В. Арнольд, К. Беєрман, У. Бівер, С. Бір, І. Бланк, Т. Петерс, В. Пономаренко, Т. Таффлер тощо.

Проте багато положень наукових праць вказаних вчених-економістів носять дещо дискусійний характер, особливо в питаннях застосування сукупності показників для підприємств, що здійснюють діяльність на вітчизняному ринку водопостачання та водовідведення. При цьому, до цього часу навіть у законодавстві не визначено загальноприйнятого підходу до економічної сутності фінансової безпеки таких підприємств. Актуальність, науково-теоретична та практична значущість вказаних проблем, необхідність їх вирішення зумовили вибір теми дипломного дослідження.

Метою дипломної роботи є дослідження особливостей фінансового забезпечення функціонування підприємств водопостачання та водовідведення на прикладі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», виявлення проблемних аспектів та розробка практичних рекомендацій щодо його вдосконалення.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

розкрити теоретичні основи фінансового забезпечення діяльності підприємств водопостачання та водовідведення, зокрема суть, функції та принципи формування фінансових ресурсів у цій галузі;

проаналізувати нормативно-правову базу, що регламентує фінансову діяльність підприємств водопровідно-каналізаційного господарства в Україні;

оцінити фінансовий стан та основні джерела фінансування РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», включаючи власні, бюджетні та залучені ресурси;

виявити проблеми та чинники, що обмежують ефективне фінансове забезпечення функціонування підприємства, включаючи тарифну політику, платіжну дисципліну споживачів, технічний стан інфраструктури;

провести прогностичний аналіз ймовірності банкрутства підприємства з використанням зарубіжних та вітчизняних моделей;

запропонувати шляхи вдосконалення фінансового забезпечення діяльності підприємства, зокрема щодо підвищення ефективності використання ресурсів,

диверсифікації джерел фінансування, залучення інвестицій та грантів, удосконалення фінансового планування.

Об'єктом дослідження виступає фінансово-господарська діяльність РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», а предметом – процеси формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства у контексті забезпечення його стабільного функціонування.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених задач в дипломній роботі використано загальні методи наукового пізнання: діалектичні та синтетичні підходи – для визначення об'єкту дослідження; аналізу і порівняння – при дослідженні методів оцінки фінансового стану; фінансового аналізу, і синтезу групування, абстракції та порівняння – для визначення фінансових індикаторів, необхідних для побудови наявних та прогнозних моделей фінансового розвитку підприємства; а також методи математичної статистики та графічного зображення даних, методи та прийоми фінансового аналізу.

Інформаційною базою дослідження виступали законодавчі та нормативні документи, закони України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних фахівців, матеріали періодичних видань, а також дані фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал».

Практичне значення дослідження полягає в тому, що сформульовані у роботі висновки та рекомендації можуть бути використані на підприємствах комунального сектору для підвищення ефективності фінансового управління та стратегічного планування їх розвитку.

Робота складається зі вступу, 3 розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 78 сторінок машинописного тексту. Список використаних джерел містить 53 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ З ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

1.1. Сутність фінансового забезпечення та його основні джерела

Підприємства водопостачання та водовідведення (водопровідно-каналізаційні підприємства) є органічною частиною сучасних міст і поселень, без яких неможливе їх існування та розвиток. Вони забезпечують населення та організації питною водою та разом з цим здійснюють відведення стоків з каналізаційних об'єктів за межі міських територій.

Ці послуги є основою для громадського здоров'я, екологічної безпеки та економічного розвитку. Водопостачання та водовідведення є основними компонентами критичної інфраструктури, які мають багатогранний вплив на суспільство:

громадське здоров'я: доступ до чистої води та ефективне водовідведення запобігають поширенню інфекційних захворювань, що особливо важливо в умовах гуманітарних криз;

охорона довкілля: належна обробка стічних вод зменшує забруднення річок, озер та ґрунтових вод, сприяючи збереженню екосистем;

економічний розвиток: надійне водопостачання є необхідним для функціонування промислових підприємств, сільського господарства та побутових потреб населення.

В Україні, де триває воєнний конфлікт, водна інфраструктура зазнала значних руйнувань, що робить фінансове забезпечення цих підприємств критично важливим. За оцінками Світового банку, збитки сектору централізованого водопостачання та водовідведення у 2021–2023 роках перевищили 11 млрд доларів США (WAREG, 2024). Це підкреслює необхідність стабільного фінансового забезпечення для відновлення та підтримки цих послуг [51].

Фінансове забезпечення є однією з ключових умов стабільного функціонування будь-якого підприємства, зокрема й у сфері водопостачання та водовідведення, яка належить до критично важливих галузей житлово-комунального господарства. Воно охоплює формування, розподіл та ефективне використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення поточної діяльності, модернізації інфраструктури, реалізації інвестиційних проєктів і виконання соціально-екологічних функцій підприємства.

Фінансове забезпечення підприємства – це сукупність заходів, механізмів і джерел, спрямованих на формування достатнього обсягу фінансових ресурсів, необхідних для досягнення стратегічних та оперативних цілей [11]. У випадку підприємств водопровідно-каналізаційного господарства (ВКГ) це означає гарантування безперебійного постачання питної води, водовідведення, очищення стічних вод та підтримку відповідного санітарного стану довкілля [9, с.100].

Особливістю підприємств ВКГ є висока капіталомісткість, низька прибутковість, обмеженість внутрішніх джерел фінансування, жорстке тарифне регулювання з боку держави, а також значна залежність від бюджетного фінансування та інвестиційних програм. Усе це зумовлює необхідність системного підходу до формування фінансового забезпечення.

Фінансове забезпечення підприємств водопостачання та водовідведення базується на таких основних принципах:

достатності – забезпечення повного покриття витрат підприємства на надання якісних послуг;

ефективності – раціональне використання наявних фінансових ресурсів;

стабільності – гарантування безперервного фінансування в умовах змін зовнішнього середовища;

прозорості та підзвітності – дотримання вимог законодавства при залученні та використанні коштів;

диверсифікації – пошук і використання кількох джерел фінансування для зниження фінансових ризиків;

екологічної та соціальної відповідальності – врахування потреб суспільства та впливу діяльності підприємства на довкілля [10, с.156].

У процесі фінансового забезпечення підприємств ВКГ важливу роль відіграють органи державної влади та місцевого самоврядування. Вони здійснюють тарифне регулювання, формують та реалізують програми підтримки інфраструктури, розподіляють бюджетні кошти, забезпечують умови для залучення інвестицій. Зокрема, за участю органів влади впроваджуються механізми державно-приватного партнерства, субсидіювання населення та екологічні програми.

Проблематика фінансового забезпечення підприємств житлово-комунального господарства, зокрема водопостачання та водовідведення, є об'єктом уваги багатьох українських та зарубіжних дослідників. Основна увага у працях учених приділяється питанням формування джерел фінансування, ефективного використання ресурсів, а також впровадженню сучасних механізмів управління фінансами в умовах децентралізації та нестабільного економічного середовища.

Зокрема, Крупка М. І. акцентує увагу на важливості державної підтримки підприємств водопровідно-каналізаційного господарства та необхідності впровадження механізмів фінансової стабілізації через програмне фінансування та цільові субвенції. Вчений підкреслює, що одним із головних викликів для підприємств галузі є обмеженість власних фінансових ресурсів та низький рівень тарифної окупності послуг [25, с.113].

Ковалишин Л. І. у своїх працях аналізує ефективність використання бюджетних та позабюджетних джерел фінансування в комунальній сфері. Автор наголошує на важливості диверсифікації джерел фінансування, залучення інвестицій, у тому числі міжнародної технічної допомоги, а також активного використання амортизаційних відрахувань для оновлення основних фондів [22, с.37].

Андреева Т. О. досліджує проблеми формування фінансової політики підприємств ВКГ в умовах ринку. Вона відзначає, що стратегічне фінансове

планування має базуватися на точному аналізі витрат, системі фінансового контролю та стимулюванні ефективного використання ресурсів [4, с.89].

Серед сучасних підходів до фінансування підприємств водопостачання також заслуговують на увагу рекомендації Світового банку, Програми розвитку ООН (ПРООН), Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР), які передбачають фінансування модернізації підприємств водоканального господарства через:

- проекти державно-приватного партнерства;
- пільгове кредитування (наприклад, через Фонд чистих технологій);
- субсидювання тарифів для соціально незахищених верств населення [33, с.11].

Так, у дослідженнях Програми ООН з водних ресурсів (UN-Water) наголошується на необхідності створення довгострокової фінансової стратегії для підприємств галузі, яка передбачає екологічну відповідальність, інвестиційну привабливість та сталість надання послуг.

Також варто згадати роботу Панкевича О. І., в якій розкривається роль органів місцевого самоврядування у фінансовому забезпеченні комунальних підприємств, зокрема через прийняття місцевих програм розвитку інфраструктури водопостачання та каналізації [31, с.113].

Узагальнюючи, можна зазначити, що науковці сходяться на думці про необхідність:

- запровадження комплексного підходу до фінансування підприємств ВКГ;
- активного залучення зовнішніх ресурсів при збереженні фінансової самостійності підприємств;
- створення сприятливого інституційного та нормативного середовища для інвестицій;
- удосконалення системи тарифоутворення та покращення механізму субсидій.

Фінансування підприємств з водопостачання та водовідведення в Україні базується на кількох ключових джерелах, які відображають як внутрішні, так і зовнішні ресурси, зокрема:

власні кошти – виручка від реалізації послуг, прибуток, амортизаційні відрахування тощо.;

бюджетне фінансування – субвенції, дотації, цільові програми місцевих органів влади;

залучені кошти – банківські кредити, облігаційні позики, комерційні запозичення;

інвестиційні надходження – кошти міжнародних фінансових організацій (ЄБРР, МБРР, НЕФКО тощо), державні інвестиційні проєкти;

грантове фінансування – міжнародна технічна допомога, екологічні та інфраструктурні фонди.

Оптимальне поєднання джерел фінансування залежить від фінансового стану підприємства, регіональної політики, тарифного навантаження на населення, наявності державної підтримки та рівня децентралізації бюджетного процесу.

Власні кошти підприємства — це фінансові ресурси, які підприємство формує і використовує самостійно в процесі своєї господарської діяльності. Вони є основою фінансового забезпечення і дають змогу забезпечити поточну діяльність, здійснювати інвестиції, покривати витрати та розвиватися без залучення зовнішнього фінансування [23, с.253].

До власних коштів підприємства з водопостачання та водовідведення належать:

дохід (виручка) від основної діяльності– плата споживачів за надані послуги водопостачання та водовідведення (населення, бюджетні установи, підприємства);

надходження за обслуговування водомереж, приєднання до мереж, транспортування стоків тощо;

прибуток (чистий фінансовий результат) – частина доходу, що залишається після покриття всіх витрат, податків і зборів, яка може бути спрямована на розвиток, модернізацію, премії, резерви;

амортизаційні відрахування – кошти, що накопичуються в результаті нарахування зносу основних засобів (мереж, насосів, споруд) і використовуються на їх оновлення, ремонт або модернізацію;

доходи від іншої операційної діяльності – наприклад, реалізація вторинної сировини, металобрухту, неосновних послуг (технічна вода, оренда майна);

фонди підприємства (резервний, інвестиційний, ремонтний) – накопичення коштів у спеціальних фондах, які створюються з прибутку або інших доходів;

нерозподілений прибуток минулих років – кошти, які залишилися після розподілу прибутку у попередніх періодах і не були використані [43, с.67].

Власні кошти є найбільш стабільним і контрольованим джерелом фінансування. Однак для підприємств водопровідно-каналізаційного господарства їх зазвичай недостатньо для покриття великих інфраструктурних витрат, тому вони доповнюються бюджетним фінансуванням, кредитами чи грантами.

Державний бюджет

Державний бюджет є основним джерелом фінансування водної інфраструктури в Україні, особливо в умовах війни. У 2025 році, відповідно до Закону №4059-IX, на комплексне водопостачання територій, постраждалих від військових дій, виділено 906,275 млн грн, з яких понад 891 млн грн спрямовано на пріоритетні проекти в містах Миколаїв, Кривий Ріг, Харків та Харківській області (Міністерство захисту довкілля, 2024). Ці кошти охоплюють як відновлення пошкодженої інфраструктури, так і підтримку операційної діяльності водоканалів [51]. Кошти також використовують для забезпечення безперебійної роботи існуючих систем, включаючи експлуатацію та технічне обслуговування об'єктів водопостачання та водовідведення.

Хоча основний акцент робиться на відновленні, частина коштів може бути спрямована на модернізацію системи для підвищення їх стійкості та ефективності, хоча це, менш ймовірно, у воєнний час.

Міжнародна допомога та гранти

Міжнародні організації відіграють значну роль у фінансуванні водної інфраструктури в Україні. Міжнародні донори надають гранти та пільгові кредити, які часто супроводжуються технічною допомогою для підготовки та реалізації проектів. Світовий банк оцінює загальні потреби у відновленні водного сектору в 7,37 млрд доларів США, надаючи гранти та кредити для реалізації проектів (Світовий банк, 2025). Європейський Союз через програму Ukraine Facility виділяє 4,76 млрд євро на технічну допомогу та підтримку реформ, включаючи водну інфраструктуру (Європейська комісія, 2025). Крім того, програма FELICITY II, підтримувана Європейським інвестиційним банком, фінансує низьковуглецеві проекти, спрямовані на відновлення водних систем (IKI, 2023) [52; 53].

Кредитні механізми

Кредити від міжнародних фінансових установ, таких як Європейський інвестиційний банк, є важливим джерелом фінансування. Ці кредити часто надаються на пільгових умовах і спрямовуються на реконструкцію та модернізацію водної інфраструктури. Наприклад, Ukraine Facility пропонує фінансові інструменти для зниження ризиків кредитування (Європейська комісія, 2025) [53].

Приватно-державні партнерства (ПДП)

Хоча ПДП є менш поширеним джерелом фінансування в Україні через воєнні ризики, вони можуть залучати приватний капітал та експертизу для модернізації водної інфраструктури. У мирний час ПДП використовуються в інших країнах для будівництва та управління водними системами (WaterEquity).

Фінансування водної інфраструктури в Україні реалізується через низку механізмів, які забезпечують розподіл та управління коштами.

Так, центральний уряд розподіляє кошти через державний бюджет на місцеві органи влади та державні підприємства, які управляють водними системами. Спеціальні фонди створюються для фінансування екстрених ремонтів та реконструкції, наприклад, для відновлення водопостачання в Миколаєві та Харкові.

Водні тарифи в Україні є одними з найнижчих у регіоні, що обмежує фінансові ресурси водоканалів. Низькі тарифи часто є результатом політичних рішень, спрямованих на підтримку населення, але це ускладнює відшкодування витрат (SOS DANUBIS.org). Тому для покриття операційних витрат та технічного обслуговування водоканали часто використовують державні субсидії, що створює фінансову нестабільність. Реформа тарифів необхідна для забезпечення фінансової стійкості, але вона має враховувати соціальну доступність.

Фрагментована адміністративна структура, з численними водними операторами, ускладнює координацію між центральними, регіональними та місцевими органами влади. Слабка координація знижує ефективність використання бюджетних та міжнародних коштів (SOS DANUBIS.org).

Фінансове забезпечення підприємств з водопостачання та водовідведення в Україні є складним і багатогранним процесом, який включає державні бюджети, міжнародну допомогу, кредити та, потенційно, приватні інвестиції. Воєнний конфлікт створює унікальні виклики, такі як постійні руйнування та обмежені фінансові ресурси, але також підкреслює критичну необхідність стабільного фінансування.

1.2. Методика оцінки стану фінансового забезпечення підприємства

Кожне підприємство прагне досягти фінансової стабільності, що передбачає раціональне використання фінансових ресурсів. Це, у свою чергу, забезпечує своєчасні розрахунки з постачальниками, бюджетом та іншими учасниками фінансової системи, а також створює умови для подальшого економічного й соціального розвитку. З огляду на це, фінансова діяльність підприємства має бути

орієнтована на безперервне надходження коштів, їх ефективне використання та досягнення оптимальної структури фінансування за рахунок поєднання власних, позикових і залучених ресурсів [44, с. 94].

У зв'язку з цим виникає об'єктивна потреба у здійсненні оцінки фінансового стану підприємств з метою забезпечення раціонального управління їхніми фінансовими потоками. У міжнародній та вітчизняній практиці для такого аналізу використовується система абсолютних і відносних показників (зокрема, абсолютні та відносні відхилення), а також низка фінансових коефіцієнтів, що враховують інтереси різних груп користувачів — як внутрішніх (керівництво підприємства), так і зовнішніх (податкові органи, банки, інвестори, постачальники, аудитори тощо).

Кожен із фінансових показників виконує свою функцію в процесі оцінки діяльності підприємства. Показники ліквідності дозволяють оцінити, наскільки ефективно підприємство залучає та використовує позикові кошти. Показники рентабельності дають можливість співвіднести отриманий прибуток від реалізації продукції чи послуг із вкладеним капіталом. Показники ділової активності характеризують повний кругообіг виробничих ресурсів на підприємстві. Четверта група індикаторів висвітлює фінансову стійкість підприємства, демонструючи співвідношення між власними та позиченими коштами, що використовуються для покриття фінансових потреб.

Ці показники повинні бути прозорими та інформативними для всіх зацікавлених сторін, аби вони могли переконатися в фінансовій надійності підприємства. Це сприяє формуванню нових або підтримці вже існуючих партнерських відносин.

Фінансовий стан підприємства може варіюватися від стабільного до критичного. Якщо підприємство своєчасно виконує свої зобов'язання та забезпечує фінансування діяльності на розширеній основі, це свідчить про його фінансову стійкість. Така стійкість є результатом ефективної виробничої, комерційної та фінансової діяльності [6, с.3].

Ключовим чинником успішної діяльності підприємства в умовах конкуренції є його стабільність. На неї впливають як внутрішні, так і зовнішні фактори: виготовлення конкурентоспроможної продукції, стійке ринкове становище, високий рівень технічного оснащення та використання інноваційних технологій, ефективна взаємодія з партнерами, злагоджений кругообіг ресурсів, результативне ведення господарських і фінансових операцій, а також низький рівень ризику у фінансово-виробничих процесах. Сукупність цих чинників зумовлює різноманітні прояви стійкості підприємства – як внутрішньої, так і зовнішньої [29, с. 36].

Внутрішня стійкість підприємства характеризує такий стан його трудових ресурсів, матеріальної бази та фінансової структури виробництва, за якого досягаються стабільно високі показники як у натурально-речовій, так і у грошовій формі. Основою для формування такої стійкості є ефективне, своєчасне та адаптивне управління як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками діяльності підприємства.

Зовнішню стійкість підприємства варто розглядати як залежність його функціонування від стабільності економічного середовища, в якому воно діє. Вона забезпечується через належне макроекономічне регулювання в умовах ринкової економіки.

Загальна стійкість підприємства можлива лише за умови стабільного збуту продукції та надходження виручки в обсягах, достатніх для покриття фінансових зобов'язань перед бюджетом, постачальниками, кредиторами, працівниками тощо. Водночас для забезпечення подальшого розвитку необхідно, щоб після виконання всіх фінансових зобов'язань залишався прибуток, достатній для модернізації виробництва, підвищення його конкурентоспроможності, реалізації соціально-культурних програм і стимулювання продуктивної праці персоналу [41].

У цьому контексті фінансова стійкість виступає ключовим елементом загальної стійкості підприємства. Вона базується на систематичному перевищенні доходів над витратами, що дозволяє підприємству вільно розпоряджатися

фінансовими ресурсами, забезпечуючи безперервність виробничого процесу та збуту продукції.

Ознакою фінансової стійкості є платоспроможність, тобто здатність підприємства вчасно та повністю виконувати свої платіжні зобов'язання за торговельними, кредитними та іншими фінансовими операціями.

Найвищим рівнем стійкості вважається спроможність підприємства до розвитку в умовах змінного внутрішнього й зовнішнього середовища. Для цього необхідно мати гнучку структуру фінансових ресурсів і можливість залучати кредитні кошти, тобто бути кредитоспроможним. Кредитоспроможність означає наявність у підприємства як підстав для отримання позики, так і здатності своєчасно її повернути з виплатою відсотків за рахунок прибутку чи інших джерел.

З прибутку підприємство не лише виконує фінансові зобов'язання перед банками, бюджетом, страховими компаніями та контрагентами, а й фінансує капітальні інвестиції. Для збереження фінансової стійкості важливо не лише зростання абсолютного обсягу прибутку, а й зростання його рівня відносно вкладеного капіталу чи понесених витрат, тобто показника рентабельності [26].

Фінансовий стан підприємства, який можна охарактеризувати як передкризовий, ще зберігає потенціал для відновлення платоспроможності. Це можливо за рахунок збільшення власного капіталу, нарощення обігових коштів, а також залучення додаткових довгострокових кредитів. У такому стані спостерігається дефіцит власних оборотних ресурсів та нестача довгострокових джерел фінансування, при цьому обсяг основних джерел формування запасів або дорівнює, або перевищує їхню фактичну вартість. Для цього стану також характерні порушення фінансової дисципліни, перебої з надходженням коштів на поточний рахунок і зниження рівня прибутковості діяльності. Якщо ці негативні явища не будуть усунені, це призведе до подальшого погіршення фінансового стану підприємства [11].

Кризовий фінансовий стан означає фактичну втрату підприємством платоспроможності. Основним джерелом фінансування запасів у цьому випадку

виступає кредиторська заборгованість. Підприємство опиняється на межі банкрутства. Такий стан є результатом того, що керівництво вчасно не відреагувало на ранні ознаки фінансових проблем. У подібній ситуації управлінський персонал зазвичай вдається до проведення санаційних заходів з метою стабілізації фінансово-господарської діяльності [18, с. 62].

Джерелами інформації для проведення аналізу фінансового стану підприємства та фінансового забезпечення його діяльності є фінансова звітність, що наведено на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Звітність для проведення аналізу фінансового забезпечення підприємства

Джерело: графічно відображено автором

Окрім фінансової звітності, в процесі аналізу діяльності підприємства використовується також інша інформація, доступ до якої має лише внутрішній персонал. До такої інформації належить планово-нормативна документація (фінансові плани, нормативи), конструкторсько-технологічні дані, а також позаоблікові джерела, як-от результати маркетингових досліджень, законодавчі та інструктивні матеріали, експертні висновки тощо.

Основна мета оцінки фінансового стану та фінансового забезпечення підприємства полягає у виявленні резервів підвищення рентабельності та зміцнення принципів комерційного розрахунку, що є запорукою стабільного функціонування підприємства та виконання ним фінансових зобов'язань перед державою, банками та іншими установами [22, с. 36].

Фінансовий аналіз підприємства становить інтерес для різних учасників ринку:

для самого підприємства, якому важливо отримати об'єктивну оцінку своєї діяльності та сформуванню стратегію її покращення;

для акціонерів, які інвестували капітал і зацікавлені у фінансовій стабільності, прибутковості та політиці виплат дивідендів;

для потенційних інвесторів, що прагнуть оцінити доцільність і ризики вкладень;

для кредиторів і постачальників, які бажають переконатися у платоспроможності підприємства;

для ділових партнерів (постачальників, споживачів, логістичних компаній, страхових організацій тощо), які орієнтуються на надійність і довгострокову співпрацю;

для зовнішніх організацій: наприклад, податкові органи аналізують здатність підприємства виконувати податкові зобов'язання, профспілки цікавляться стабільністю зайнятості та своєчасною оплатою праці, а благодійні фонди – потенційною можливістю підприємства брати участь у соціальних ініціативах [28, с. 137].

Таким чином, аналіз фінансового стану та фінансового забезпечення є необхідним для всіх учасників економічної системи, оскільки забезпечує прозорість, прогнозованість і зважене прийняття управлінських рішень.

Сталий розвиток майнового стану підприємства залежить від точності та доцільності інвестування фінансових ресурсів в активи. У зв'язку з цим особливої уваги потребує аналіз складу та структури майна, джерел його формування, а також виявлення можливих причин їх зміни. Основна мета такого аналізу — виявити фактори, що негативно впливають на фінансовий стан підприємства, і зрозуміти їхню суть.

Фінансовий стан підприємства оцінюють за допомогою різноманітних методів і моделей, які базуються на систематизації та ідентифікації ключових фінансових показників. У процесі аналізу зазвичай використовуються три основні типи моделей [2, с. 75]:

описові (дескриптивні);

прогнознi (предикативнi);
нормативнi.

Описові моделі призначені для фіксації та опису фактичного фінансового стану підприємства. Вони охоплюють складання звітнього балансу, обробку фінансової інформації в різних статистичних розрізах, горизонтальний і вертикальний аналіз, аналіз динаміки (трендів), оцінку фінансових коефіцієнтів, порівняльний аналіз, факторний аналіз і систему аналітичних індикаторів. Ці моделі базуються на даних фінансової звітності та використовуються для ілюстрації поточного стану підприємства.

Прогнознi моделі спрямовані на передбачення майбутніх фінансових результатів підприємства, зокрема його доходів і прибутку. До таких моделей належать:

розрахунок точки беззбитковості;
формування прогнозної фінансової звітності;
аналіз динаміки за допомогою детермінованих (факторних) або регресійних моделей;
моделі ситуаційного аналізу.

Застосування зазначених моделей дозволяє всебічно оцінити поточний і перспективний фінансовий стан підприємства та його фінансове забезпечення, виявити потенційні загрози та визначити шляхи для покращення його фінансової стабільності.

І останній тип моделей – це моделі, в яких присутня перспектива зіставлення фактичних результатів діяльності підприємства із нормативними. Таку модель практикують, як правило, для внутрішнього фінансового аналізу. Їх значимість полягає у формулюванні певних нормативів для кожної статті витрат згідно тих чи інших технологічних процесів, різновидів продуктів та у з'ясуванні мотивів невідповідностей фактичних даних від установлених нормативів.

Визначальною метою фінансового аналізу підприємства є одержання невеликої кількості ключових (найбільш інформативних) параметрів, що дають

об'єктивне і точне відображення фінансового стану та фінансового забезпечення підприємства, його прибутків і збитків, певних змін у структурі активів і пасивів, у розрахунках з дебіторами і кредиторами. При цьому фінансового менеджера може цікавити як поточний фінансовий стан, так і фінансовий стан підприємства у перспективі та подальшому розвитку. Мета фінансового аналізу залежить також від цілей суб'єктів цього аналізу, тобто конкретних користувачів фінансової інформації. Мета аналізу досягається в результаті вирішення певного взаємозалежного набору аналітичних задач. Переважаючим фактором фінансового аналізу являється обсяг і якість вихідної інформації, яку оброблюють та аналізують [7,с.58].

Практика фінансового аналізу передбачає сім основних методів оцінки фінансового стану та фінансового забезпечення підприємства, що узагальнено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні методи оцінки фінансового забезпечення підприємства

Методика оцінки	Коротка характеристика методу
горизонтальний аналіз	порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом
структурний аналіз	визначення структури підсумкових фінансових показників з виявленням впливу кожної позиції звітності на результат загалом
трендовий аналіз	порівняння кожної позиції звітності з певними попередніми періодами і визначення тренду, тобто основної тенденції динаміки показника, очищеної від випадкових впливів та індивідуальних особливостей окремих періодів; за допомогою тренду здійснюється перспективний прогностичний аналіз
коефіцієнтний аналіз	розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язку показників
просторовий аналіз	це як внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності, так і міжгосподарський аналіз показників певної форми звітності порівняно з показниками конкурентів, із середньогалузевими і середніми господарськими даними
факторний аналіз	аналіз впливу окремих факторів (причин) на результативний показник діяльності підприємства
кореляційний (інтегральний) аналіз	аналіз використовують тоді, коли зв'язок між явищами прихований різними другорядними величинами, внаслідок чого неможливо безпосередньо встановити залежність цього явища від факторів

Джерело: розроблено автором

Фінансовий аналіз підприємства складається з трьох ключових взаємопов'язаних компонентів:

аналізу, що передбачає логічне розчленування поняття фінансів підприємства на окремі елементи з метою глибшого і повнішого його розуміння;

синтезу, який полягає в об'єднанні раніше виокремлених частин досліджуваного об'єкта в єдину систему;

розробки заходів, спрямованих на досягнення бажаного фінансового стану підприємства в конкретний період часу [35, с.110].

У конкурентному середовищі підприємства часто стикаються з фінансовими труднощами, які, як правило, виникають через неефективний розподіл фінансових ресурсів та помилки у формуванні джерел їх надходження. У таких ситуаціях особливо важливу роль відіграє ретельний фінансовий аналіз.

Фінансове становище підприємства визначається результатами його виробничої, комерційної та фінансової діяльності. На нього позитивно впливають стабільне виробництво й реалізація конкурентоспроможної продукції. Водночас неефективне використання фінансових ресурсів може призвести до втрати платоспроможності, перебоїв у постачанні, зриву реалізації продукції, невиконання планових показників прибутку та зростання витрат на обслуговування кредитів [1, с. 95].

Практика свідчить, що навіть підприємства з добре налагодженим виробничим процесом можуть зіштовхуватися з фінансовими проблемами через неправильне розміщення або нераціональне використання ресурсів. Тому фінансова політика має бути орієнтована на забезпечення стабільного надходження коштів, ефективного їх використання, дотримання розрахункової та кредитної дисципліни, досягнення оптимального співвідношення між власними та позиковими ресурсами, а також на зміцнення фінансової стійкості підприємства [49, с. 143].

Для досягнення головної мети фінансового аналізу доцільно застосовувати найбільш поширені методи, зокрема: коефіцієнтний, комплексний та

інтегральний. Вони дозволяють здійснити всебічну оцінку фінансового стану та фінансового забезпечення підприємства [10, с. 148].

Коефіцієнтний метод передбачає розрахунок системи показників, що відображають різні аспекти діяльності підприємства та враховують вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на його фінансове становище (див. рис. 1.2). Цей метод зазвичай використовують ті підприємства, які мають у штаті фінансових аналітиків або спеціалізований аналітичний відділ, оскільки аналіз результатів є досить трудомістким і потребує часу та спеціальних знань.

Рис. 1.2. Коефіцієнтна система показників оцінки фінансового забезпечення підприємства

Джерело: розробка автора

Комплексний метод дає змогу виявити ті напрями в діяльності підприємства, в яких виникають проблеми, а також досліджувати причини, що їх зумовили. Це є величезною перевагою даного методу. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства проводиться за допомогою розрахунку показників (див. рис. 1.3).

Рис. 1.3. Комплексна система показників оцінки фінансового забезпечення підприємства

Джерело: розробка автора

Інтегральний метод аналізу фінансового стану та фінансового забезпечення дає змогу характеризувати фінансовий стан підприємства за значенням одного інтегрального показника, що дає можливість спостерігати за зміною його динаміки та спрощувати роботу аналітиків. Інтегральний показник розраховується на базі узагальнюючих показників за рівнем платоспроможності, фінансової незалежності та якості активів підприємства [24, с. 98]. Узагальнюючі показники, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану підприємства, наведені на рис. 1.4.

Рис. 1.4. Інтегральна система показників оцінки фінансового забезпечення підприємства

Джерело: розробка автора

Фінансова діяльність підприємства має бути зорієнтована на забезпечення безперервного надходження фінансових ресурсів та їх раціонального використання, дотримання розрахункової та кредитної дисципліни, формування оптимального співвідношення між власним і залученим капіталом, а також зміцнення фінансової стабільності задля ефективного функціонування підприємства. Саме ці завдання визначають необхідність і практичну важливість регулярної оцінки фінансового забезпечення підприємства, яка відіграє ключову роль у підтриманні його стійкого розвитку [30].

У процесі аналізу фінансового забезпечення підприємства застосовуються також мультиплікатори, які поділяються на два типи: універсальні (стандартні) та індивідуальні (суб'єктивні). До стандартних мультиплікаторів належить, зокрема, відома модель Дюпона, що дозволяє оцінити темпи економічного зростання компанії. Основною складністю при її використанні є необхідність ведення обліку відповідно до міжнародних стандартів. Ще одним прикладом є модель Альтмана, яка використовується для оцінки ймовірності банкрутства підприємства. Вона базується на підсумовуванні п'яти ключових фінансових коефіцієнтів (рентабельності, оборотності, рівня заборгованості, реінвестування прибутку та частки власних обігових коштів), кожен із яких має свою вагу [13, с. 76].

Суб'єктивні мультиплікатори, на відміну від стандартних, враховують специфіку діяльності конкретного підприємства та дозволяють глибше охопити його фінансові особливості, які не піддаються стандартному аналізу [8].

Отже, фінансовий стан та фінансове забезпечення підприємства — це багатогранне поняття, яке формується під впливом усієї системи фінансових взаємозв'язків і визначається сукупністю виробничо-господарських факторів. Його відображають різні показники, що характеризують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів. Це й зумовлює важливість постійного моніторингу фінансового стану як інструменту забезпечення стабільної роботи підприємства [20, с.65].

Сукупність господарських засобів, якими володіє підприємство, формує загальну вартісну оцінку активів, відображених у балансі. Для більш глибокої

оцінки стану активів необхідно проаналізувати зміни у структурі майна: співвідношення оборотних і необоротних активів, динаміку виробничих запасів, стан незавершеного виробництва, основних засобів та витрат майбутніх періодів.

Кожне підприємство повинно мати достатній обсяг оборотних активів для забезпечення безперебійного виробничого процесу. Їх розмір залежить як від масштабів виробництва, так і від структури оборотних коштів. Тому в рамках внутрішнього аналізу доцільно вивчати структуру оборотних активів з урахуванням рівня ризику та їх ліквідності.

Стан грошових коштів також істотно впливає на фінансове забезпечення підприємства. Аналіз майнового стану дозволяє оцінити ефективність використання майна, динаміку оновлення основних засобів та обладнання, а також визначити резерви для підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СТАНУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ РОВКП ВКГ « РІВНЕОБЛВОДОКАНАЛ »

2.1. Економіко – організаційна характеристика підприємства

РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» входить до числа перших комунальних підприємств в Україні, які ще на ранніх етапах почали опікуватися питаннями водопостачання. Хоча офіційною датою його створення вважається 1928 рік, архівні матеріали свідчать, що будівництво водопроводу в Рівному розпочалося ще раніше. Першим комунальним об'єктом, що функціонував у місті, стала парова водокачка, звідки воду доставляли мешканцям у різні райони. З часом потреба в організованому водопостачанні зростала, що сприяло підвищенню інтересу до розвитку цієї сфери. Значну увагу у той період приділяли саме якості води – за архівними даними, рівненська вода вважалася однією з найкращих в Україні.

У 1936 році водопровід охопив низку вулиць поблизу сучасного центрального ринку, Рівненського державного гуманітарного університету, а також вулиці Лермонтова, Замкову, частини Соборної, С. Петлюри, Сагайдачного, Шкільної. Протягом наступного десятиліття мережа продовжувала розширюватися: будувалися нові водопровідні лінії та насосні станції, щомісяця здійснювався лабораторний аналіз води, що підтверджував її високу якість.

У 1962 році на чолі «Міськводоканалу» став Петро Іванович Батрак, який очолював підприємство до 1991 року. За цей період було реалізовано чимало важливих інфраструктурних проєктів.

Попри економічну кризу 1990-х років, підприємство продовжувало працювати, забезпечуючи стабільне функціонування мережі. Однак зростали потреби в будівництві нових водогонів та модернізації існуючих систем. Важливою віхою в історії підприємства став 1997 рік – у надзвичайно складних умовах, за рекордні півтора місяця, було збудовано та введено в експлуатацію

Новомильський водогін діаметром 530 мм і довжиною 9,2 км. Вже на початку нового року до міської системи почало надходити до 12 тисяч кубометрів води з Новомильського водозабору.

У 1998 році завершилося будівництво насосної станції «Київська». У найкоротші строки було зведено пусковий комплекс підвищуючої насосної станції на вулиці Київській, який забезпечив надійне водопостачання мікрорайонів Льонокомбінат, Північний та вулиці Грушевського.

У цьому ж році було пробурено шість нових артезіанських свердловин, дві з яких досягали глибини 630 метрів. Завдяки їх введенню в експлуатацію обсяг щоденного водопостачання зріс на 13,2 тис. куб. м.

У період з 1998 по 2005 рік підприємство збудувало та ввело в дію 11,4 км водопровідних мереж. Загальні витрати на ці роботи становили 2 млн 408 тис. гривень.

У 1998 році в рамках реалізації проекту «Розвиток і модернізація муніципального водопостачання в Україні», що фінансувався урядом США, підприємство отримало можливість удосконалити функціонування насосних станцій, запровадивши енергоощадні режими подачі води. В результаті стала можливою передача даних щодо роботи насосного обладнання та тиску у водомережі до центральної диспетчерської служби. Це сприяло покращенню гідравлічних характеристик системи, зниженню кількості аварій і забезпеченню безперебійного водопостачання мешканців міста.

У 2000 році було впроваджено технологію відновлення сталевих трубопроводів діаметром 500 мм без їх заміни — шляхом нанесення цементно-піщаного покриття. Це не лише забезпечило антикорозійний захист, але й покращило гідравлічні властивості труб, суттєво продовживши їхній термін експлуатації.

На сьогоднішній день підприємство продовжує активну діяльність, обслуговуючи розгалужену водопровідну мережу по всій області. За останній період вдалося зменшити споживання електроенергії, а також реалізувати проєкт будівництва очисних споруд у місті Рівне. Значний внесок у розвиток

підприємства робить міжнародна співпраця, зокрема з Європейським інвестиційним банком, а також висококваліфікований персонал, чисельність якого становить близько 700 працівників.

Головною метою діяльності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» є забезпечення якісного водопостачання, водовідведення та очищення стічних вод для споживачів у межах зони обслуговування підприємства з дотриманням санітарних норм якості питної води та екологічних стандартів щодо очищення стоків.

Організаційна структура підприємства є лінійно-функціональною та зображена на рисунку 2.1.

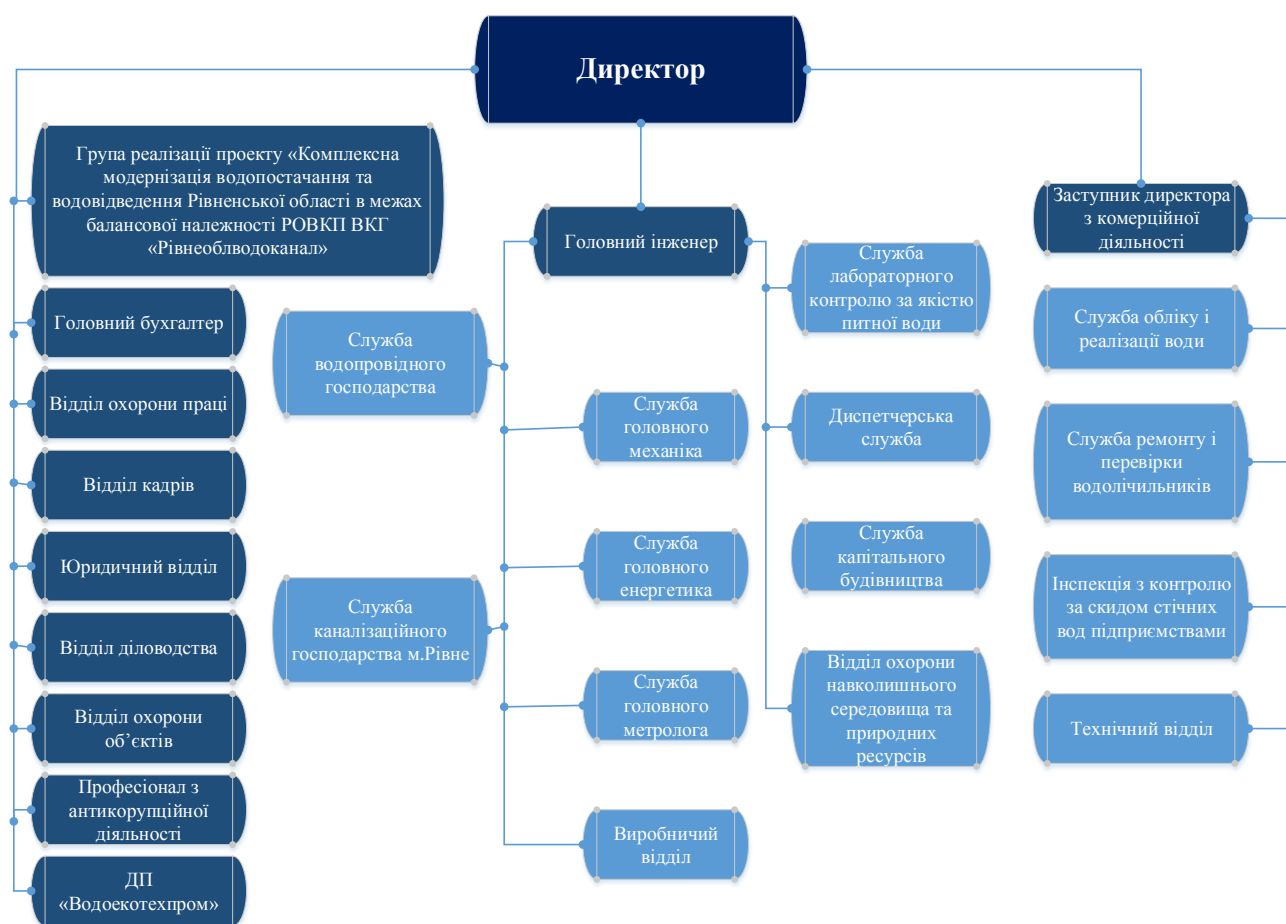

Рис. 2.1. Організаційна структура управління РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»
Джерело: складено автором на основі даних РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

У сучасних умовах РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» здійснює свою діяльність на основі комерційного розрахунку, дотримуючись принципів

самофінансування. Забезпеченість підприємства власними та залученими фінансовими ресурсами дозволяє ефективно організовувати господарську діяльність. Для підприємства такого масштабу фінансовий стан має особливе значення, оскільки саме він дозволяє оцінити оптимальність структури капіталу, виявити можливу нестачу оборотних коштів, а також є вирішальним критерієм для потенційних інвесторів при прийнятті рішень щодо доцільності інвестування.

Враховуючи, що у РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» на території Рівненської області відсутні конкуренти і що підприємство має статус об'єкта державного значення, його діяльність повинна здійснюватися безперебійно. Тому управлінський персонал має забезпечувати злагоджену та ефективну роботу, постійно володіти актуальною інформацією про фінансово-економічні показники діяльності та, за потреби, розробляти заходи щодо покращення фінансового стану.

На основі наявних статистичних даних техніко-економічний аналіз діяльності підприємства буде проведено за 2022–2024 роки. Ключові показники функціонування РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» за цей період представлені в таблиці 2.1. Джерелом інформації є офіційна фінансова звітність підприємства – Звіт про фінансові результати (Форма №2) та Звіт про фінансовий стан (Форма №1) за 2022, 2023 і 2024 роки.

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники діяльності
РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Показники	Од. вим.	Роки			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
		2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
1. Виручка від реалізації продукції	тис. грн	134 814	177 526	179 553	42 712	2 027	131,7	101,1
2. Собівартість реалізованої продукції	тис. грн	127 066	145 975	175 477	18 909	29 502	114,9	120,2
3. Середньорічна вартість основних фондів	тис. грн	78 277,5	87 421	114 717	9 144	27 296	111,7	131,2
4. Сума зносу	тис. грн	112 041	118 374	124 313	6 333	5 939	105,7	105,0

5. Фондовіддача основних фондів	грн/грн	1,7	2,0	1,6	0,3	-0,4	117,6	80,0
6. Фондомісткість основних фондів	грн/грн	0,6	0,5	0,6	-0,1	0,1	83,3	120,0
7. Чистий прибуток (збиток)	тис. грн	637	2 808	370	2 171	- 2438	440,8	13,2
8. Рентабельність продукції	%	0,5	1,6	0,2	1,1	-1,4	320,0	12,5
9. Чисельність працівників	осіб	695	668	976	-27	308	96,1	146,1

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Як свідчать дані аналітичної таблиці 2.1, більшість показників демонструють позитивну динаміку та мають тенденцію до зростання. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається як різниця між загальним доходом від реалізації та сумою наданих знижок, вартості поверненої продукції, доходів, що належать іншим сторонам за договорами (наприклад, комітентам або принципалам), а також відповідних податків і зборів [25].

Аналізуючи динаміку цього показника, можна зазначити, що протягом трьох досліджуваних років спостерігається сталий ріст виручки від реалізації. Зокрема, у 2023 році виручка зросла на 42 712 тис. грн (тобто на 31,7%) у порівнянні з 2022 роком. У 2024 році темпи приросту були менш вираженими, однак зростання все ж продовжилося, і абсолютне відхилення склало 2 027 тис. грн, що становить 1,1%.

Собівартість реалізованої продукції також демонструє щорічне зростання. Так, у період з 2022 по 2023 рік вона збільшилась на 18 909 тис. грн, а з 2023 по 2024 роки – ще на 29 502 тис. грн (що на 20,2% більше порівняно з попереднім звітним роком).

Щодо середньорічної вартості основних засобів, протягом трьох аналізованих років спостерігається стійке зростання. Згідно з відносними показниками, темпи приросту варіювались від 11,7% до 31,2%. У грошовому вимірі загальне зростання за весь період склало 18 152 тис. грн. Основною

причиною такого зростання стало придбання нових одиниць основних засобів, спрямоване на підвищення ефективності діяльності підприємства.

Аналізуючи інші техніко-економічні показники, можна зауважити поступове зростання суми зносу основних фондів, що також відображає загальну динаміку зміни активів у досліджуваному періоді.

Показник фондівдачі відображає рівень ефективності використання основних виробничих фондів. У 2022 році на кожну гривню вартості основних засобів припадало 1,7 грн випущеної продукції та наданих послуг. У 2023 році цей показник зріс до 2,0 грн, однак уже в 2024 році він знизився до 1,6 грн на кожну вкладену гривню в основні засоби. Аналіз динаміки показника свідчить про покращення ефективності у 2023 році, але вже у 2024 році спостерігається спад — до рівня, нижчого, ніж у 2022-му. Основною причиною такого зниження є те, що хоча обсяги доходу зростали, вартість основних фондів у 2023–2024 роках зростала ще швидшими темпами, і в 2024 році перевищила темпи зростання доходу. Саме це стало ключовим чинником зменшення фондівдачі.

Фондомісткість, як обернений до фондівдачі показник, демонструє аналогічну тенденцію, хоч і у протилежних значеннях. У 2023 році цей показник знизився на 0,1 грн у порівнянні з 2022 роком, що вказує на більш ефективне використання основних засобів. Проте у 2024 році значення повернулося до рівня 2022 року, що свідчить про відсутність істотних змін в ефективності використання фондів у довгостроковій перспективі.

Рівень рентабельності реалізованої продукції залишається низьким протягом усього аналізованого періоду. У 2023 році він зріс із 0,5% до 1,6%, але вже у 2024 році різко впав до 0,2%. Такий показник вказує на слабку ефективність у сфері управління витратами та низьку прибутковість реалізації продукції.

Оскільки чистий дохід формується під впливом різних чинників, зокрема доходів і витрат, підвищення рівня рентабельності можливе шляхом удосконалення діяльності в операційній, фінансовій та інвестиційній сферах. Зокрема, позитивного впливу можна досягти за рахунок оптимізації структури фінансових ресурсів, зменшення вартості їх залучення, ефективного використання

податкових пільг, скорочення витрат на виробництво, а також оптимізації витрат на маркетинг та просування. Усі ці заходи сприятимуть підвищенню прибутковості продажів.

2.2. Структурно – динамічний аналіз формування та використання фінансових ресурсів підприємства

Для здійснення аналізу складу і структури майна підприємства необхідно за допомогою групування скласти аналітичний баланс підприємства (табл. 2.2). Для аналізу РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» беремо баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2022, 2023, 2024 роки.

Таблиця 2.2

Аналіз майна РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення, %	
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023
Всього майна	124 698	100,00	181 066	100,00	214 185	100,00	145,2	118,3
Необоротні активи	94 661	75,91	106 454	58,79	124 817	58,28	112,5	117,2
Оборотні активи	30 024	24,08	74 599	41,20	89 296	41,69	248,5	119,7
Необоротні активи, утримувані від продажу	13	0,01	13	0,01	72	0,03	100,0	553,8

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

У розглянутому прикладі спостерігається зростання загальної вартості активів підприємства (тобто його майнового комплексу) на 71,6 %. При цьому відбулися зміни у структурі активів. Зокрема, у 2024 році частка необоротних активів зменшилася з 58,79 % до 58,28 %, тоді як частка оборотних активів зросла з 41,2 % до 41,7 %. Така трансформація зумовлена вищими темпами приросту

оборотного капіталу (119,7 %) порівняно з темпами зростання необоротного капіталу (117,2 %). Подібна динаміка свідчить про зростання мобільності активів, адже оборотні засоби характеризуються більшою швидкістю обігу, що дозволяє забезпечити швидший приріст прибутку.

Рациональний розподіл і структурування активів підприємства мають істотний вплив на ефективність його фінансово-господарської діяльності. Результативність функціонування значною мірою залежить від того, які активи формують основні та оборотні фонди, як розподілені ці активи між виробничими і обіговими процесами, у якій формі вони представлені (грошовій, матеріальній чи у вигляді запасів), а також від оптимальності їх співвідношення.

Показники структурної динаміки активів дозволяють оцінити внесок кожного виду майна у зміну загальної суми активів. Це, у свою чергу, дає змогу проаналізувати, куди були спрямовані довгострокові фінансові ресурси, а також визначити ті активи, які зазнали скорочення внаслідок відтоку коштів. Для кращої візуалізації змін у структурі активів підприємства доцільно використати графічні зображення у вигляді діаграм (рис. 2.2).

Рис.2.2 Структура майна РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» за 2022-2024 роки

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Активи підприємства в балансі розподіляють, насамперед на дві групи: необоротні та оборотні активи. Необоротні активи — це основний капітал підприємства, вкладений для довготермінового використання у нерухомість, облігації, акції, спільні підприємства, нематеріальні активи тощо (табл. 2.3). До необоротних активів належать: нематеріальні активи; незавершене будівництво; основні засоби і довгострокові фінансові інвестиції; довгострокова дебіторська заборгованість; відстрочені податкові та інші необоротні активи.

Таблиця 2.3

Аналіз складу та структури необоротних активів РОВКП ВКГ
«Рівнеоблводоканал»

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення, %	
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023
Всього необоротних активів	94 661	100	106 454	100	124 817	100	112,5	117,2
Нематеріальні активи	371	0,39	339	0,32	337	0,27	91,4	99,4
Основні засоби	81 188	85,77	93 654	87,98	124 152	99,47	115,4	132,6
Довгострокові фінансові інвестиції	260	0,27	260	0,24	325	0,26	100,0	125,0
Незавершені капітальні інвестиції (Відстрочені податкові активи)	12 842	13,57	12 201	11,46	(3)	0,002	95,0	-

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Як показано в таблиці 2.3, протягом аналізованого періоду істотних змін у загальному обсязі необоротних активів підприємства не спостерігалось. Водночас структура цих активів дещо змінилася: зросла частка основних засобів у складі необоротних активів. Це зумовлено тим, що у 2024 році відсутні капітальні інвестиції в незавершене будівництво, натомість з'явився новий компонент — відстрочені податкові активи. Однак його питома вага є незначною, що призвело

до скорочення частки нематеріальних активів і довгострокових фінансових інвестицій у загальній структурі необоротних активів.

У вартісному вимірі всі складові необоротних активів демонструють зростання, хоча й у різному обсязі. Найбільше зростання зафіксовано за статтею «основні засоби»: їхня вартість зросла з 81 188 тис. грн у 2022 році до 124 152 тис. грн у 2024 році. Крім того, довгострокові фінансові інвестиції також збільшилися на 25 % порівняно з попереднім роком.

Таблиця 2.4

Аналіз складу та структури оборотних активів РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення, %	
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023
Всього оборотних активів	30 024	100	74 599	100	89 296	100	248,5	119,7
Запаси	4 361	14,53	4 690	6,29	7 228	8,09	107,5	154,1
Дебіторська заборгованість	24 174	80,52	66 192	88,73	77 902	87,24	273,8	117,7
Грошові кошти та їх еквіваленти	26	0,09	54	0,07	110	0,12	207,7	203,7
Витрати майбутніх періодів	9	0,03	23	0,03	39	0,04	255,6	169,6
Інші оборотні активи	1 454	4,84	3 640	4,88	4 017	4,50	250,3	110,4

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Згідно з даними таблиці 2.4, загальна сума оборотних активів підприємства за період трьох років суттєво зросла — на 59 272 тис. грн, що майже втричі перевищує початкове значення. Одночасно зросла і частка оборотних активів у загальній структурі активів підприємства, що свідчить про розширення масштабів виробничої діяльності та надання послуг з водопостачання.

У структурі оборотного капіталу відбулися помітні зміни. Найбільш динамічно зростала дебіторська заборгованість — на 273,8 %, внаслідок чого її частка в складі оборотних активів збільшилася з 80,5 % до 87,2 %. Оскільки підприємство є комунальним, підвищення дебіторської заборгованості клієнтів на

6,7 % за аналізований період обумовлене низкою факторів: зростанням обсягів реалізації, умовами оплати (передплата, післяплата), строками відтермінування платежів, дисципліною розрахунків з боку споживачів, а також якістю організації контролю дебіторської заборгованості та претензійної роботи. Різке зростання цього показника може свідчити як про недостатньо виважену кредитну політику підприємства, так і про збільшення обсягів реалізації чи навіть про проблеми з платоспроможністю частини контрагентів.

Запаси також впливають на фінансовий стан підприємства. Для забезпечення стабільного виробничого процесу їх обсяг має бути оптимальним. Упродовж аналізованого періоду частка запасів спочатку знижувалась, проте у 2024 році зросла до 8 %, що у вартісному виразі становить 7 228 тис. грн. Такі коливання вартості запасів зазвичай впливають на загальну оборотність оборотного капіталу, стимулюючи її підвищення або зниження.

Найменшу частку у складі оборотних активів займають грошові кошти, які водночас є найбільш ліквідною частиною, а також витрати майбутніх періодів. Обидва ці елементи демонструють поступове зростання. Зокрема, грошові кошти зросли з 26 тис. грн у 2022 році до 110 тис. грн у 2024 році, що є позитивною ознакою, особливо в умовах економічної нестабільності. Проте це також ставить питання ефективності використання вільних грошових ресурсів, оскільки їхня частка в загальній структурі активів залишається незначною.

Джерела формування капіталу підприємства відображені у пасиві балансу. Вони дозволяють оцінити структуру та обсяг власних і залучених коштів, а також простежити зміни за останній звітний рік у порівнянні з попереднім. Капітал формується як за рахунок внутрішніх (власних), так і зовнішніх (позикових) джерел [36, с.45].

Основу фінансової стабільності підприємства становить власний капітал, до складу якого входять: статутний, пайовий, додатковий і резервний капітал, нерозподілений прибуток та інші надходження — такі як забезпечення майбутніх витрат і платежів, цільове фінансування, доходи майбутніх періодів. Під час

аналізу джерел фінансування доцільно оцінити не лише їх загальний обсяг, а й динаміку та структуру (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Аналіз джерел формування капіталу РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення, %	
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023
Власний капітал	81 434	65,3	84 304	46,6	82 623	38,6	103,5	98,0
Залучений капітал	43 264	34,7	96 762	53,4	131 562	61,4	223,7	136,0
Капітал разом	124 698	100	181 066	100	214 185	100	145,2	118,3

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Згідно з даними таблиці 2.5, на початку аналізованого періоду основну частину джерел формування активів підприємства становив власний капітал. Проте з часом ситуація змінилася: у 2024 році домінуючу позицію вже займає залучений капітал. Якщо у 2022 році його частка становила 34,7 % (43 264 тис. грн), то впродовж 2023–2024 років спостерігалось поступове зростання цього показника, і на кінець 2024 року залучений капітал досяг 61,4 % або 131 562 тис. грн від загального обсягу капіталу.

У даному випадку використання позикових ресурсів дало змогу підприємству суттєво розширити масштаби своєї господарської діяльності та забезпечити більш ефективне використання наявного власного капіталу. Для кращого візуального представлення змін у структурі джерел фінансування доцільно подати динаміку у вигляді діаграми (рис. 2.3).

Розглянемо фактори, що вплинули на формування складу та структури власного капіталу. Для цього складемо спеціальну аналітичну таблицю складу та структури власного капіталу (табл. 2.6).

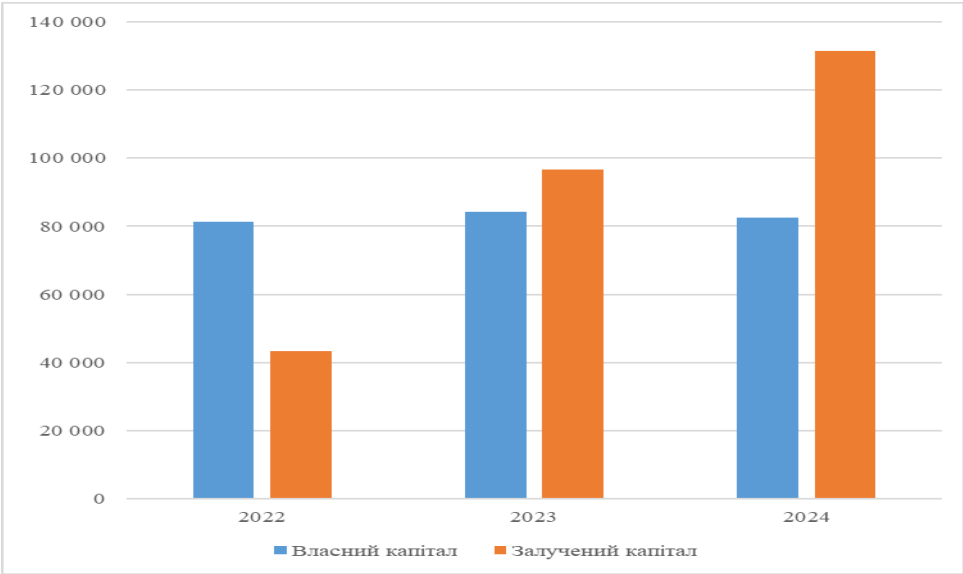

Рис.2.3. Структура джерел формування капіталу за 2022-2024 роки

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Таблиця 2.6

Аналіз складу та структури власного капіталу РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення, %	
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023
Зареєстрований капітал	92 305	71,4	92 305	72,1	92 305	73,4	100,0	100,0
Додатковий капітал	23 305	28,6	23 504	27,9	21 945	26,6	100,9	93,4
Нерозподілений прибуток	(34 176)	-	(31 505)	-	(31 627)	-	92,2	100,4
Власний капітал, всього	81 434	100	84 304	100	82 623	100	103,5	98,0

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Як видно з таблиці 2.6, протягом аналізованого періоду сума власного капіталу зросла на 1 189 тис. грн, що становить приріст на 1,5 %. Основною

складовою власного капіталу залишається зареєстрований капітал, який протягом 2022–2024 років демонструє незначну тенденцію до зростання. За цей період його частка збільшилася на 2 %, однак у грошовому виразі залишилась незмінною.

Ще однією важливою складовою власного капіталу є додатковий капітал. Його частка у загальній структурі поступово зменшується, а сума скоротилася з 23 305 тис. грн у 2022 році до 21 945 тис. грн у 2024 році.

Окрему увагу слід приділити аналізу структури позикового капіталу підприємства. З цією метою доцільно сформувати аналітичну таблицю (табл. 2.7), яка дозволить більш детально оцінити складові та динаміку джерел залучених фінансових ресурсів.

Таблиця 2.7

Аналіз складу та структури позикового капіталу РОВКП ВКГ
«Рівнеоблводоканал»

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення, %	
	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	тис. грн	ПВ, %	2023/2022	2024/2023
Короткострокові кредити та позики	1 456	3,4	1 900	2,0	1 838	1,4	130,5	96,7
Поточні зобов'язання за розрахунками	39 485	91,3	80 010	82,7	113 683	87,2	202,6	142,1
Поточні забезпечення	1 688	3,9	3 840	4,0	2 428	1,9	227,5	63,2
Доходи майбутніх періодів	571	1,3	4 893	5,1	4 642	3,6	856,9	94,9
Інші поточні зобов'язання	64	0,1	6 119	6,3	7 842	6,0	9560,9	128,2
Всього позикового капіталу	43 264	100	96 762	100	130 433	100	223,7	134,8

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Згідно з таблицею 2.7, сума позикового капіталу підприємства суттєво зросла протягом звітного періоду. У 2023 році він збільшився на 53 498 тис. грн у порівнянні з 2022 роком, а у 2024 році становив 33 671 тис. грн, що менше за

показник попереднього року. Це свідчить про те, що темпи зростання позикового капіталу перевищують темпи приросту власного капіталу. Варто також зазначити, що РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» не залучає довгострокові кредити, що є позитивним фактором.

Короткострокові банківські кредити у 2024 році зменшилися порівняно з 2023 роком, що свідчить про погашення заборгованості підприємством. Найбільшу частку у структурі позикового капіталу займає поточна кредиторська заборгованість — 113 683 тис. грн, що становить близько 90 % від загального обсягу позикового капіталу. Серед інших значущих складових — розрахунки з бюджетом (33,3 %), заборгованість за товари, роботи та послуги (29,4 % на кінець звітного періоду) та авансові платежі (13 %). Інші компоненти позикового капіталу мають незначну питому вагу.

Таким чином, підприємство поєднує самофінансування оборотних активів із залученням зовнішніх ресурсів, що є цілком обґрунтованим в умовах ринку. Водночас висока частка позикового капіталу у структурі джерел формування оборотних активів свідчить про низький рівень фінансової стійкості підприємства та його значну залежність від зовнішніх кредиторів.

Основними напрямками оптимізації структури капіталу є: проведення аналізу капіталу підприємства, оцінка ключових факторів, що впливають на формування його структури; оптимізація капіталу за критеріями максимізації фінансової рентабельності, мінімізації вартості капіталу та зниження фінансових ризиків; а також розробка цільової структури капіталу. Впровадження цих заходів допоможе підприємству досягти балансу між власними і залученими коштами з пріоритетом на користь перших, що позитивно позначиться на рівні прибутковості та рентабельності в перспективі.

2.3. Аналіз ефективності фінансового забезпечення підприємства

Наступним кроком у аналізі фінансового забезпечення підприємства є оцінка його ліквідності та платоспроможності. Платоспроможність визначається

як здатність підприємства своєчасно виконувати свої платіжні зобов'язання, а ліквідність — це можливість швидко перетворити активи в грошові кошти для покриття боргів.

Аналіз ліквідності балансу здійснюється шляхом порівняння статей активів, згрупованих за ступенем ліквідності і розташованих у порядку зменшення, із статтями зобов'язань, які згруповані за строками погашення і розташовані за зростанням термінів погашення. Для оцінки балансу ліквідності порівнюються відповідні групи активів і зобов'язань (табл. 2.8).

Активи підприємства за рівнем ліквідності поділяють на такі категорії:

A1 — найліквідніші активи (грошові кошти, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції), які повинні дорівнювати або перевищувати суму найтерміновіших зобов'язань (кредиторської заборгованості);

A2 — швидкоореалізовувані активи (дебіторська заборгованість та інші оборотні активи), що мають бути рівними або більшими за короткострокові пасиви;

A3 — повільноореалізовувані активи (запаси), які повинні покривати довгострокові зобов'язання (кредити та інші борги);

A4 — важкоореалізовувані активи (нематеріальні активи, незавершене будівництво, основні засоби, довгострокові фінансові інвестиції та інші необоротні активи), що мають відповідати або перевищувати обсяг власного капіталу.

Пасиви балансу, згідно з термінами їх погашення, поділяються на:

П1 — негайні пасиви (кредиторська заборгованість, нарахування за дивідендами);

П2 — короткострокові пасиви (короткострокові банківські кредити, поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, видані векселі);

П3 — довгострокові пасиви (довгострокові зобов'язання);

П4 — постійні пасиви (власний капітал) [21].

Баланс підприємства вважається ліквідним за умови, якщо $A1 \geq P1$, $A2 \geq P2$, $A3 \geq P3$, $A4 \leq P4$. Для аналізу ліквідності балансу підприємства РОВКП ВКГ

«Рівнеоблводоканал» використаємо порівняльну таблицю (табл. 2.9) і проаналізуємо показники.

Таблиця 2.8

Аналіз ліквідності балансу РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Активи	2022	2023	2024	Пасиви	2022	2023	2024
Найбільш ліквідні активи (A1)	26	54	110	Поточні зобов'язання за розрахунками (П1)	41 416	82 317	115 466
Середньо-ліквідні активи (A2)	25 637	69 855	81 958	Короткострокові кредити банків і позики (П2)	1 456	1 900	1 838
Низьколіквідні активи (A3)	4 361	4 690	7 228	Довгострокові зобов'язання (П3)	-	-	1 129
Важколіквідні активи (A4)	94 661	106 454	124 817	Постійні активи (П4)	81 434	84 304	82 623
БАЛАНС	124 698	181 066	214 185	БАЛАНС	124 698	181 066	214 185

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Таблиця 2.9

Порівняння груп активів та пасивів

Групи	2022	2023	2024
A1 і П1	<	<	<
A2 і П2	>	>	>
A3 і П3	>	>	>
A4 і П4	>	>	>

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Хоча друга та третя групи активів достатні для покриття короткострокових банківських кредитів та довгострокових зобов'язань, вартість найбільш ліквідних активів суттєво поступається сумі поточних зобов'язань за розрахунками.

Отже, можна зробити висновок, що підприємство виконує лише частину вимог балансу. Тому в найближчій перспективі доцільно вжити заходів для збільшення обсягу найліквідніших активів — грошових коштів та поточних фінансових інвестицій. Альтернативним варіантом є реструктуризація першої

групи пасивів, яка включає поточні зобов'язання, забезпечення, доходи майбутніх періодів, а також зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, які утримуються від продажу, і групами вибуття.

Ліквідність підприємства оцінюється за допомогою низки фінансових коефіцієнтів, які відображають співвідношення поточних зобов'язань і оборотних активів та дозволяють визначити рівень ризику розривів у платіжному календарі. Якщо значення цих коефіцієнтів перебувають у межах нормативних показників, це свідчить про збалансовану структуру капіталу та здатність підприємства своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання, ефективно організовуючи готівкові й безготівкові розрахунки.

Процес ліквідності базується на перетворенні оборотних активів у грошові кошти, які потім спрямовуються на розрахункові рахунки постачальників, зарплатні виплати персоналу, до бюджетних фондів тощо. Аналіз ліквідності балансу допомагає виявити ключові проблемні зони в діяльності підприємства та визначити напрямки роботи, необхідні для покращення його фінансового стану (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Аналіз коефіцієнтів ліквідності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Показники	2022	2023	2024	Відхилення			
				абсолютне, тис.грн		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані, тис.грн							
1. Поточні зобов'язання	43 264	96 762	130 433	53 498	33 671	223,7	134,8
2. Грошові кошти	26	54	110	28	56	207,7	203,7
3. Дебіторська заборгованість	24 174	66 192	77 902	42 018	11 710	273,8	117,7
4. Оборотні активи	30 024	24 599	89 296	-5 425	64 697	81,9	363,0
5. Необоротні активи	94 661	106 454	124 814	11 793	18 360	112,5	117,2
6. Активи	124 698	181 066	214 185	56 368	33 119	145,2	118,3
7. Кредиторська заборгованість	39 096	67 465	100 554	28 369	33 089	172,6	149,0

Коефіцієнти							
1. Коеф. абс. ліквідності	0,0006	0,0006	0,0008	0	0,0002	100,0	133,3
2. Коеф. терм. ліквідності	0,6	0,7	0,6	0,1	-0,1	116,7	85,7
3. Коеф. заг. ліквідності	0,7	0,3	0,7	-0,4	0,4	42,9	233,3
4. Коеф. співвідношення ДЗ і КЗ	0,6	1,0	0,8	0,4	-0,2	166,7	80,0
5. Коеф. мобільності активів	0,3	0,2	0,7	-0,1	0,5	66,7	350,0
6. Коеф. співвідношення активів	0,3	0,2	0,7	-0,1	0,5	66,7	350,0

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

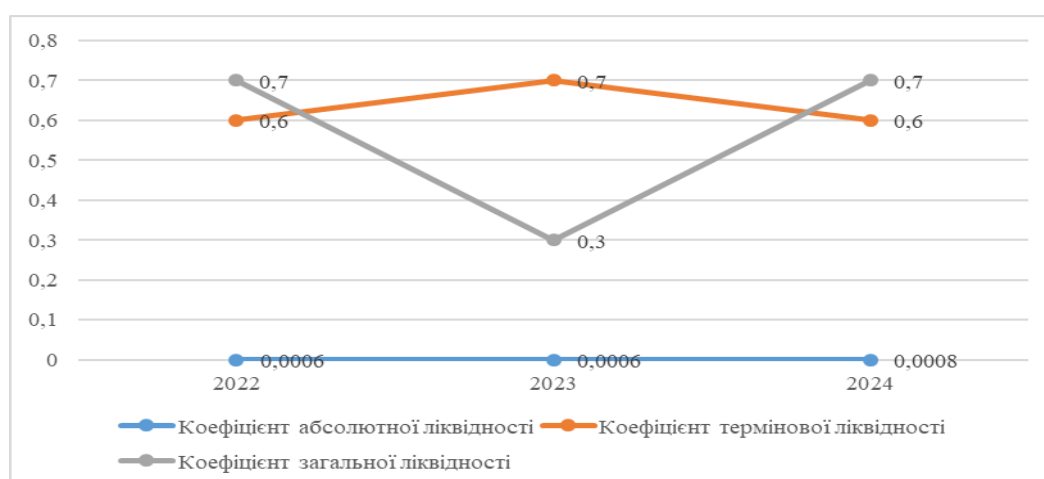

Рис. 2.4. Динаміка коефіцієнтів ліквідності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» за 2022-2024 р.

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє оцінити частку короткострокових зобов'язань, які підприємство може погасити найближчим часом без урахування надходжень від дебіторської заборгованості та продажу інших активів. Згідно з даними таблиці 2.3.3, цей коефіцієнт є досить низьким, хоча оптимальним вважається діапазон 0,2–0,3. Проте за цим показником не слід одразу робити негативні висновки, оскільки малоімовірно, що всі кредитори пред'являють свої вимоги одночасно.

Коефіцієнт термінової ліквідності відображає частку поточних зобов'язань, які підприємство може погасити за рахунок грошових коштів, фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості. Його нормативне значення має бути більшим за 0,6. Розрахунки показують, що у 2022 році цей коефіцієнт відповідав оптимальному рівню — на кожную гривню поточних зобов'язань припадало 0,60 гривні високоліквідних оборотних активів. У 2023 році коефіцієнт зріс на 16,7%, залишаючись у межах норми, а в 2024 році повернувся до рівня 2022 року. Це свідчить про те, що підприємство не стикалося з проблемами платоспроможності.

Коефіцієнт загальної ліквідності показує здатність підприємства покрити короткострокові зобов'язання за рахунок найбільш ліквідної частини активів — оборотних коштів. Нормальним вважається діапазон 2–2,5, але не менше 1. У нашому випадку рівень ліквідності є низьким, а у 2023 році — критично низьким (0,3), що свідчить про недостатню реалізацію активів і погіршення фінансового стану підприємства.

Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості відображає ефективність політики комерційного кредитування підприємства. Оптимальне значення — близько 1. У 2022 та 2024 роках цей показник був нижчим за норму, що може свідчити про неефективну кредитну політику, коли дебітори винні підприємству більше, ніж воно — своїм постачальникам. Натомість у 2023 році коефіцієнт перебував у межах норми, демонструючи збалансовану кредитну політику: на кожную гривню дебіторської заборгованості припадала 1 гривня кредиторської. Це позитивно впливає на використання власного капіталу, який не відволікається на кредитування клієнтів, а спрямовується на розвиток підприємства.

Коефіцієнт мобільності активів показує здатність підприємства адаптуватися до змін ринку та гнучко реагувати на зовнішні виклики. Хоча нормативних значень для цього показника немає, його рівень безпосередньо залежить від коефіцієнтів ліквідності. Як видно з таблиці 2.3.3, коефіцієнт мобільності був відносно низьким у 2022–2023 роках, але у 2024 році зріс майже втричі: якщо в 2022 році на кожную гривню необоротних активів припадало 0,30

грн оборотних, то в 2024 році — вже 0,7 грн. Це свідчить про підвищення гнучкості підприємства та його здатність швидше реагувати на зміни ринку товарів і послуг.

Таблиця 2.11
Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Показники	2022	2023	2024	Відхилення			
				абсолютне, тис.грн		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані, тис.грн							
1. Власний капітал	81 434	84 304	82 623	2 870	-1 681	103,5	98,0
2. Майно	124 698	181 066	214 185	56 368	33 119	145,2	118,3
3. Позиковий капітал	43 264	96 762	131 562	53 498	34 800	223,7	136,0
4. Оборотні активи	30 024	74 599	89 296	44 575	14 697	248,5	119,7
5. Основні засоби	81 188	93 654	124 152	12 466	30 498	115,4	132,6
Коефіцієнти							
1. Коеф. автономії	0,7	0,5	0,4	-0,2	-0,1	71,3	82,9
2. Коеф. концентрації позикового капіталу	0,3	0,5	0,6	0,2	0,1	154,0	114,9
3. Коеф. фінансування	1,9	0,9	0,6	-1,0	-0,2	46,3	72,1
4. Коеф. фін.стабільності	0,7	0,5	0,4	-0,2	-0,1	71,3	82,9
5. Коеф. маневреності	0,003	-0,111	-0,503	-0,114	-0,4	- 3 671,4	453,2
6. Коеф. інвестування	1,0	0,9	0,7	-0,1	-0,2	89,7	73,9

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

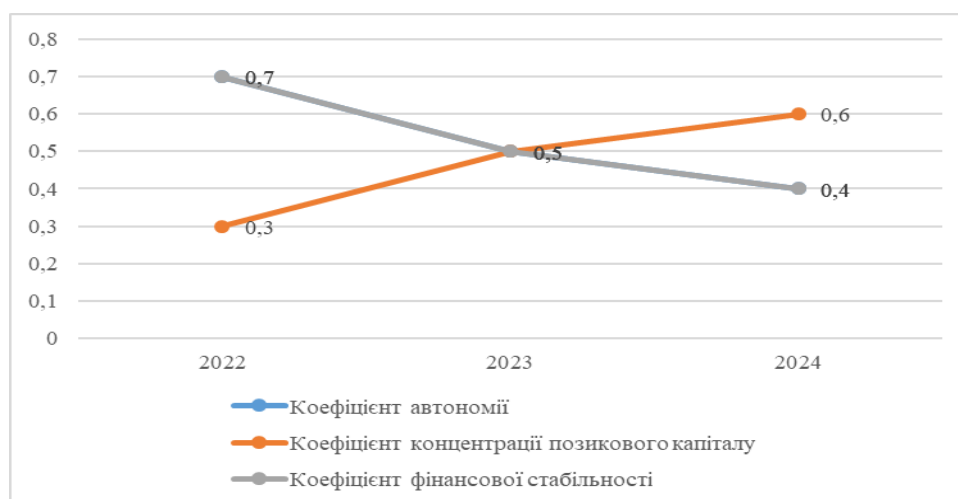

Рис. 2.5. Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» за 2022-2024 р.

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Коефіцієнт автономії відображає частку активів підприємства, яка фінансується за рахунок власних фінансових ресурсів [26, с. 27]. З аналізу таблиці 2.11 видно, що у 2022 році цей показник становив 0,7 при оптимальному рівні 0,5 і більше. Це свідчить про те, що підприємство фінансує 70% своїх активів власним капіталом, хоча потенціал використовується не повністю. У 2023 році коефіцієнт дещо знизився порівняно з попереднім роком, проте залишився в межах нормативних значень, що позитивно впливає на діяльність підприємства. Проте у 2024 році спостерігається тенденція до зниження коефіцієнта автономії до 0,4, що вказує на зростання ризику банкрутства, адже лише 40% активів фінансується за рахунок постійних джерел. У зв'язку з цим доцільно вжити заходів для покращення ситуації, адже показники відхиляються від норми. Рекомендується збільшити власний капітал шляхом реінвестування прибутку, а також залучити довгострокові позикові кошти, наприклад, у вигляді кредитів від банку або інших організацій.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу допомагає оцінити ступінь використання позикових фінансових ресурсів підприємством для підвищення потенційної рентабельності інвестицій. Оптимальним вважається значення не більше 0,5. За результатами розрахунків за період 2022–2024 років коефіцієнт зріс з 0,3 до 0,6, що свідчить про збільшення частки фінансування активів за рахунок позикового капіталу. Оскільки показник перебуває близько до межі норми, додаткове залучення кредитних коштів не є необхідним — підприємство ефективно використовує власні ресурси, що забезпечує його стабільний розвиток.

Коефіцієнт фінансування (власного боргу) є показником фінансової стійкості, який демонструє здатність підприємства виконувати свої зобов'язання у середньо- та довгостроковій перспективі. Він показує, скільки власного капіталу припадає на кожну гривню зобов'язань. Високе значення свідчить про низький рівень фінансових ризиків [9, с.100]. Згідно з таблицею 2.11, цей коефіцієнт має тенденцію до зниження: при оптимальному значенні понад одиницю, нормативне значення підтримувалося лише у 2022 році. У 2023–2024 роках коефіцієнт знизився до 0,6, що свідчить про підвищення фінансових ризиків. Для

нормалізації показника рекомендується залучати інвестиції або кошти власників та реінвестувати прибуток у розвиток підприємства.

Коефіцієнт фінансової стабільності відображає стан і динаміку забезпеченості підприємства необхідними ресурсами для виробничого процесу, зокрема фінансовими ресурсами. Цей показник демонструє частку фінансування, яку підприємство може використовувати протягом тривалого періоду часу. За словами Мниха Є.В. у підручнику з фінансового аналізу, оптимальне значення цього коефіцієнта коливається в межах 0,5–0,7 [28, с.135]. Протягом 2022–2024 років значення показника поступово знижуються, проте залишаються у межах норми, що свідчить про прийнятний рівень фінансових ризиків для підприємства.

Коефіцієнт маневреності дає змогу визначити співвідношення оборотних ресурсів і власного капіталу підприємства. Він показує, яка частина власного капіталу може бути використана для фінансування оборотних активів, а також скільки власних коштів спрямовується на фінансування необоротних активів. Нормативне значення цього коефіцієнта має бути вище 0,5, але не перевищувати 0,6 [29, с.36]. Наші розрахунки показують, що значення коефіцієнта є досить низькими як у 2022, так і у 2024 роках. Це свідчить про те, що власні кошти підприємства повністю спрямовуються на фінансування необоротних активів. Для покращення ситуації доцільно залучити додаткові довгострокові кошти, що дозволить досягти нормативного рівня маневреності власного капіталу.

Коефіцієнт інвестицій відображає частку власних коштів, яка покривається необоротними активами. Оптимальним вважається значення близько 1. Подібно до коефіцієнта маневреності, коефіцієнт інвестицій має тенденцію до зниження. Щоб повернути показники до рівня 2022 року, слід розглянути можливість залучення додаткових позикових коштів, але тільки за умови очікуваного підвищення рентабельності інвестицій або власного капіталу. Якщо кожна запозичена гривня генерує прибуток, який перевищує вартість запозичень, така стратегія є виправданою.

У рамках аналізу фінансового стану підприємства важливо оцінити показники ділової активності. Для цього сформуємо аналітичну таблицю (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Аналіз показників ділової активності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Показники	2022	2023	2024	Відхилення			
				абсолютне, тис.грн		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані, тис.грн							
1. Виручка від реалізації	134 814	177 526	179 553	42 712	2 027	131,7	101,1
2. Капітал	124 968	181 066	214 185	56 098	33 119	144,9	118,3
3. Власний капітал	81 434	84 304	82 623	2 870	-1 681	103,5	98,0
4. Запаси	4 361	4 690	7 228	329	2 538	107,5	154,1
5. Дебіторська заборгованість	24 174	66 192	77 902	42 018	11 710	273,8	117,7
6. Кредиторська заборгованість	39 096	67 465	100 554	28 369	33 089	172,6	149,0
Коефіцієнти							
1. Коеф. оборотності капіталу	1,1	1,0	0,8	-0,1	-0,2	90,9	85,5
2. Коеф. оборотності власного капіталу	1,7	2,1	2,2	0,5	0,1	127,2	103,2
3. Коеф. оборотності запасів	30,9	37,9	24,8	6,9	-13,0	122,4	65,6
4. Коеф. оборотності дебіторської заборгованості	5,6	2,7	2,3	-2,9	-0,4	48,1	85,9
5. Коеф. оборотності кредиторської заборгованості	3,4	2,6	1,8	-0,8	-0,8	76,3	67,9

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Ділова активність підприємства відображається швидкістю обороту його капіталу. Прискорення обороту капіталу свідчить про більш інтенсивне використання ресурсів і зростання ділової активності, тоді як уповільнення обігу коштів вказує на її зниження. Швидкість обороту капіталу безпосередньо залежить від його прибутковості, а також впливає на ліквідність, платоспроможність і фінансову стійкість підприємства [42]. Згідно з даними таблиці 2.12, коефіцієнт оборотності капіталу має тенденцію до зниження з року в

рік, що свідчить про неефективне використання капіталу і, відповідно, зниження ділової активності підприємства.

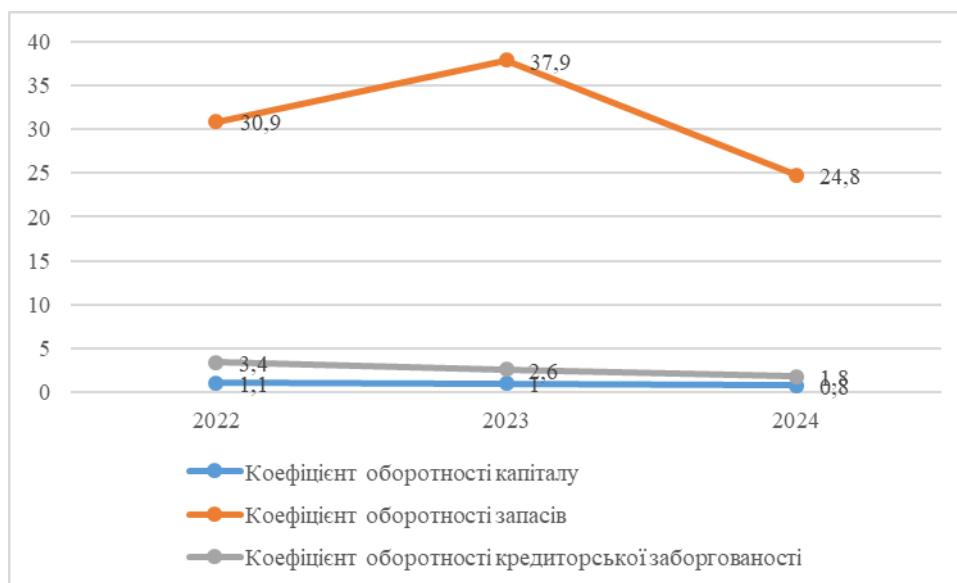

Рис.2.5. Динаміка коефіцієнтів ділової активності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» за 2022-2024 р.

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Коефіцієнт оборотності власного капіталу демонструє ефективність управління власними фінансовими ресурсами підприємства, відображаючи обсяг товарів і послуг, реалізованих на кожну гривню залученого власного капіталу. Цей показник поступово зростає: до кінця аналізованого періоду підприємство випустило продукції та надало послуг на суму 2,20 грн на кожну гривню власних інвестицій, що є позитивним сигналом, пов'язаним зі збільшенням доходів.

Коефіцієнт оборотності запасів показує, наскільки ефективно підприємство управляє своїми запасами [45, с.31]. Політика управління запасами має забезпечувати безперервність виробництва та реалізації, формуючи необхідний запас для підтримки виробничих і збутових циклів, а також страховий резерв на випадок непередбачених обставин. Враховуються також технологічні та сезонні фактори. Загальний обсяг таких запасів утворює їх оптимальний розмір. В нашому випадку однозначно оцінити ефективність використання запасів складно, оскільки це залежить від специфіки діяльності. Проте таблиця 2.12 демонструє

зниження оборотності запасів з 30,9 до 24,8 обертів на рік у період 2022–2024 років, що частково пов'язано з недостатнім обсягом запасів, що призводить до зупинок виробничого процесу.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості відображає ефективність управління дебіторськими зобов'язаннями. Він показує, скільки разів протягом року дебітори погасили свої борги перед підприємством. Тут існує певна проблема: якщо у 2022 році коефіцієнт становив 5,6 оборотів, то у 2024 році він знизився до 2,3, тобто більш ніж удвічі. У зв'язку з цим рекомендується переглянути політику роботи з дебіторами, зокрема працювати з клієнтами на умовах повної передоплати, особливо з тими, хто затримує платежі.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості характеризує кількість оборотів, які здійснює кредиторська заборгованість протягом року [47]. За аналізований період цей коефіцієнт знизився на 1,6 оборотів, що свідчить про можливість підприємства фінансувати свою діяльність за рахунок постачальників і підрядників.

Аналіз показників рентабельності є важливою складовою оцінки потенціалу підприємства для отримання прибутку та визначення його фінансового стану. Для цього проводиться порівняльний аналіз, результати якого зібрані в аналітичній таблиці з розрахованими показниками рентабельності (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Аналіз показників рентабельності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Показники	2022	2023	2024	Відхилення			
				абсолютне, тис.грн		відносне, %	
				2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вихідні дані, тис.грн							
1. Виручка від реалізації	134 814	177 526	179 553	42 712	2 027	131,7	101,1
2. Чистий прибуток	637	2 808	370	2171,0	-2438,0	440,8	13,2
3. Власний капітал	81 434	84 304	82 623	2 870	-1 681	103,5	98,0
4. Витрати	158 938	186 757	216 151	27 819	29 394	117,5	115,7
5. Активи	124 698	181 066	214 185	56 368	33 119	145,2	118,3
Рентабельність, %							
1. Рентабельність продукції	0,5	1,6	0,2	1,1	-1,4	334,8	13,0

2. Рентабельність власного капіталу	0,8	3,3	0,4	2,5	-2,9	425,8	13,4
3. Рентабельність витрат	0,4	1,5	0,2	1,1	-1,3	375,2	11,4
4. Рентабельність активів	0,5	1,6	0,2	1,0	-1,4	303,6	11,1

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Рентабельність продукції показує, який обсяг виручки підприємство отримує з кожної гривні продажів продукції або наданих послуг після вирахування податків і операційних витрат. Нормативне значення цього показника має бути більше одиниці. Аналізуючи отримані дані, можна відзначити, що рентабельність продукції зросла з 0,5% до 1,6%, проте у 2024 році різко впала до 0,2%. Така тенденція свідчить про неефективне управління витратами. Оскільки чистий дохід формується під впливом багатьох факторів, потенціал для підвищення рентабельності є в операційній, фінансовій та інвестиційній сферах. Оптимізація структури фінансових ресурсів, зниження витрат на їх залучення, використання податкових пільг, зменшення витрат на виробництво та маркетинг – все це сприятиме підвищенню рентабельності продажів або надання послуг.

Рентабельність власного капіталу відображає загальну ефективність використання власних коштів підприємства, показуючи, скільки прибутку припадає на кожну гривню власного капіталу. Аналіз динаміки цього показника свідчить про нестабільність, подібну до рентабельності продукції. Найвищий рівень спостерігався у 2023 році, коли на кожну гривню власного капіталу припадало 3,30 грн чистого прибутку. В цілому ж ефективність використання власного капіталу залишається низькою, що негативно впливає на обсяг чистого прибутку і вимагає підвищення рентабельності. Для цього рекомендується знизити виробничі та збутові витрати, що допоможе збільшити чистий прибуток і активізувати доходи підприємства.

Рентабельність витрат характеризує співвідношення між чистим доходом, прибутком та собівартістю продукції, показуючи прибуток, отриманий з кожної

гривні, вкладеної у формування собівартості. Через значні коливання чистого прибутку цей показник у 2022-2024 роках також був нестабільним: у 2023 році він зріс на 1,1%, а у 2024 році різко впав до 0,2%.

Рентабельність активів відображає ефективність використання підприємством своїх активів для отримання прибутку [44, с.132]. Протягом досліджуваного періоду вона зросла, однак у 2024 році значно впала. Якщо у 2023 році підприємство отримало 1,60 грн чистого прибутку на кожну гривню вкладених активів, то у 2024 році цей показник знизився до 0,2 грн. Це свідчить про погіршення фінансових результатів і неефективність діяльності в цей період.

Наступним кроком економічного аналізу підприємства є проведення факторного аналізу коефіцієнтів фінансової стабільності та оборотності капіталу за допомогою методу ланцюгових підстановок і відносних різниць. Для цього слід підготувати аналітичну таблицю з вихідними даними (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

Вихідні дані для проведення факторного аналізу

Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Відхилення	
			Абсолютні +,-	Відносні, %
1. Виручка від реалізації, тис.грн	177 526	179 553	+ 2 027	101,1
2. Валюта балансу, тис.грн	181 066	214 185	+ 33 119	118,3
3. Власний капітал, тис.грн	84 304	82 623	- 1 681	98,0
4. Коеф. фінансової стабільності	0,5	0,4	- 0,1	82,9
5. Коефіцієнт оборотності капіталу	1,0	0,8	- 0,2	85,5

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Результуючий показник, а у нашому випадку коефіцієнт фінансової стабільності зменшився на 0,08 одиниць. Зменшення власного капіталу на 1 681 тис.грн в свою чергу призвело до зниження коефіцієнта фінансової стійкості на кінець періоду на 0,009 одиниць. Але, разом із тим, на кінець періоду зросла валюта балансу

на 33 119 тис.грн, що аналогічно, спричинила зменшення коефіцієнта фінансової стабільності на 0,07 одиниць. В загальному, сумарний вплив обох факторів спричинив зниження результуючого показника – коефіцієнта фінансової стабільності на 0,08 одиниць, що оцінюється негативно.

Таблиця 2.15

Розрахунок впливу факторів на зміну коефіцієнта фінансової стабільності
способом ланцюгових підстановок

Підстановка	Власний капітал (X1)	Валюта балансу (X2)	Результуючий показник – коеф. фін.стабільності (Y)	Величина впливу фактора
Нульова підстановка	84 304	181 066	0,465	-
Перша підстановка	82 623	181 066	0,456	- 0,009
Друга підстановка	82 623	214 185	0,386	- 0,07
Сумарний вплив факторів				-0,079

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Таблиця 2.16

Розрахунок впливу факторів на зміну коефіцієнта оборотності капіталу способом
ланцюгових підстановок

Підстановка	Виручка від реалізації (X1)	Валюта балансу (X2)	Результуючий показник – коефіцієнт оборотності капіталу (Y)	Величина впливу фактора
Нульова підстановка	177 526	181 066	0,980	-
Перша підстановка	179 553	181 066	0,992	0,012
Друга підстановка	179 553	214 185	0,838	- 0,154
Сумарний вплив факторів				- 0,142

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Результуючий показник — коефіцієнт оборотності капіталу — знизився на 0,14 одиниць. Такий результат був зумовлений зростанням виручки від реалізації продукції на 2 027 тис. грн до кінця періоду, що спричинило збільшення

коефіцієнта на 0,012 одиниць. Водночас значно змінилася валюта балансу — її сума зросла на 33 119 тис. грн у порівнянні з початковим періодом. Цей фактор мав негативний вплив на коефіцієнт оборотності капіталу, спричинивши його зниження на 0,154 одиниці. Загальний вплив цих двох факторів — виручки від реалізації продукції та валюти балансу — призвів до зменшення коефіцієнта оборотності капіталу на 0,14 одиниць, що негативно позначилося на його значенні.

Для аналізу та розрахунку впливу факторів на результуючий показник методом відносних різниць доцільно використовувати значення відносних відхилень, тобто темпи зростання, а не абсолютні величини.

Вплив фактора X_1 на результуючий показник визначається за допомогою факторної моделі:

$$y_{x_1} = \frac{Tp_1 - 100}{100} * y_o \quad (2.1)$$

Вплив фактора X_2 на величину результуючого показника розраховується за факторною моделлю:

$$y_{x_2} = \frac{Tpy - Tpx_1}{100} * y_o \quad (2.2)$$

Загальний вплив факторів на результуючий показник розраховується за формулою:

$$\Delta y = y_{x_1} + y_{x_2} \quad (2.3)$$

Вплив власного капіталу на величину коефіцієнта фінансової стабільності:

$$y_{x^1} = \frac{98 - 100}{100} * 0,5 = - 0,009$$

Вплив валюти балансу на величину коефіцієнта фінансової стабільності:

$$y = \frac{82,9 - 98}{100} * 0,5 = - 0,07$$

Загальний вплив обох факторів на результуючий показник – коефіцієнт фінансової стабільності:

$$\Delta y = -0,009 + (-0,07) = -0,079$$

Коефіцієнт фінансової стабільності зменшився на 0,079 одиниць. Зменшення темпу росту власного капіталу на 2% в свою чергу призвело до зниження коефіцієнта фінансової стійкості на кінець періоду на 0,009 одиниць.

Аналогічно розраховуємо вплив кожного фактора на результат коефіцієнта оборотності капіталу. Вплив виручки від реалізації товару на величину коефіцієнта оборотності капіталу:

$$y_{x_1} = \frac{101,1 - 100}{100} * 1 = 0,012$$

Вплив валюти балансу на величину коефіцієнта оборотності капіталу:

$$y_{x_2} = \frac{85,5 - 101,1}{100} * 1 = -0,154$$

Загальний вплив обох факторів на результуючий показник – коефіцієнт оборотності капіталу:

$$\Delta y = 0,012 + (-0,154) = -0,142$$

Коефіцієнт оборотності капіталу знизився на 0,142 одиниці. Це сталося під впливом збільшення темпів зростання виручки від реалізації продукції на кінець періоду на 1,1%, що спричинило зростання коефіцієнта на 0,012 одиниць. Проте, враховуючи вплив обох факторів разом, загальний ефект виявився негативним і призвів до зниження коефіцієнта оборотності.

Проведений факторний аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості та оборотності капіталу методом відносних різниць підтвердив результати, отримані за допомогою методу ланцюгових підстановок: вплив кожного фактора за обома методами співпав.

Прогнозний аналіз посідає важливе місце в управлінні діяльністю підприємства, оскільки він дозволяє розглядати явища та процеси господарської діяльності з огляду на перспективи розвитку. Виходячи з показників минулих років та поточної здатності підприємства ефективно організовувати свою роботу, можна оцінити можливі темпи зростання або зниження валютних надходжень у наступні роки. Основна мета такого прогнозування — виявити потенційні зміни в господарській діяльності, які можуть позитивно або негативно вплинути на фінансовий стан підприємства.

У цьому розділі наведено прогноз активів і пасивів балансу РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» на 2025 рік. Прогноз активів балансу відображено в таблиці 2.17.

Таблиця 2.17

Прогноз активу балансу РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» на 2025 рік

Показники	2022	2023	2024	Середнє значення	Відносне відхилення, %			Прогноз на 2025 рік
					2023/2022	2024/2023	Середнє значення	
Валюта балансу, тис.грн	124 698	181 066	214 185	173 316	145,2	118,3	131,8	228 430
Необоротні активи, тис.грн	94 661	106 454	124 817	108 644	112,5	117,2	114,9	124 832
Оборотні активи, тис.грн	30 024	74 599	89 296	64 640	248,5	119,7	184,1	119 002
Необоротні активи, утримувані від продажу, тис.грн	13	13	72	33	100,0	553,8	326,9	108

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

На основі даних за 2022-2024 роки ми розрахували прогнозні значення активу балансу на 2025 рік. Очевидно, що валюта активу балансу в 2025 році буде становити 228 430 тис. грн., що більше ніж в 2024 році на 14 245 тис.грн. В структурі активу балансу найбільшу питому вагу будуть становити необоротні активи – 124 832 тис.грн. На частку оборотних активів припадатиме відповідно 52,1 %, необоротні активи, утримувані від продажу – 0,05 %. Всі прогнозні показники активу балансу збільшуються, що є позитивно.

Далі розглянемо прогноз пасиву балансу, який відображений в таблиці 2.18.

Згідно з цією таблицею, власний капітал підприємства збільшився до 83 449 тис. грн., а залучений капітал – до 162 862 тис. грн. У структурі пасивів власний капітал складатиме 36,5%, тоді як поточні зобов'язання – 63,5%.

Як видно, спостерігається зростання валюти балансу на 2025 рік, що є позитивним фактором для нашого підприємства, оскільки збільшення валюти

свідчить про ефективність діяльності будь-якої організації. Валюта балансу відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності підприємства, у розрахунках з кредиторами, а також у розподілі прибутку.

Таблиця 2.18

Прогноз пасиву балансу РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» на 2025 рік

Показники	2022	2023	2024	Середнє значення	Відносне відхилення, %			Прогноз на 2025 рік
					2023/2022	2024/2023	Середнє значення	
Валюта балансу, тис.грн	124 698	181 066	214 185	173 316	145,2	118,3	131,8	228 430
Власний капітал, тис.грн	81 434	84 304	82 623	82 787	103,5	98,0	100,8	83 449
Залучений капітал, тис.грн	43 264	96 762	131 562	90 529	223,7	136,0	179,9	162 862

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Водночас слід зазначити, що РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» функціонує нестабільно: у досліджуваній період спостерігаються як злети, так і падіння, що свідчить про непостійність фінансового стану. До позитивних моментів можна віднести збільшення обсягів активів, скорочення обсягу необоротних активів, загальне зростання валюти балансу та підвищення частки власного капіталу. Крім того, підприємство здатне погашати свої зобов'язання за рахунок поточних активів.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМКИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОВКП ВКГ «РІВНЕОБЛВОДОКАНАЛ»

Комунальне господарство «Рівнеоблводоканал» займає провідне місце в економіці Рівненської області. Стабільне функціонування цього комунального господарства – одне з найважливіших завдань національного та регіонального масштабу. Надійна і стійка робота комунального господарства – необхідна умова для задоволення першочергових потреб населення. А тому виникає потреба в прогнозуванні ймовірності неплатоспроможності та загроз банкрутства даного підприємства.

Існує багато підходів до прогнозування фінансової неспроможності суб'єктів господарювання. Будь-яка методика оцінки кредитоспроможності за своєю суттю є одночасно методикою прогнозування банкрутства. У зарубіжній практиці досить поширеними є модель Альтмана та модель Спрінгейта, названі в честь їх авторів.

Модель Альтмана розроблено в 1968 році. Вона має також назву «розрахунок Z-показника». Така модель є результатом обстеження та дослідження автором 66 підприємств (у яких 50 % були визнані банкрутами, а інші продовжували функціонувати). Це 5-факторна модель, де факторами є окремі показники фінансового стану підприємства.

П'ятифакторна модель Альтмана має вигляд:

$$Z = 1,2 X_1 + 1,4 X_2 + 3,3 X_3 + 0,6 X_4 + 1,0 X_5 \quad (3.1)$$

Здобуті у процесі розрахунків значення Z-показника можна інтерпретувати так:

$1,81 < Z < 2,7$ – ймовірність банкрутства висока;

$2,71 < Z < 2,9$ – ймовірність банкрутства можлива;

$Z > 3$ – ймовірність банкрутства дуже низька.

Досвід використання цієї моделі в ряді багатьох провідних країн показав, що спрогнозувати ймовірність банкрутства за її допомогою за один рік можна з точністю 95%, за два роки – 70%, а за три – 48%.

За даними розрахунку з таблиці 3.1 Z-показник моделі Альтмана дорівнює 0,82. При значеннях $1,81 < Z < 2,7$ ми можемо зробити висновок, що ймовірність банкрутства дуже висока.

Таблиця 3.1

Прогнозування ймовірності банкрутства за п'ятифакторною моделлю Альтмана

Показники	Алгоритм розрахунку	Значення показника
Частка власних оборотних коштів в активах (X1)	$\frac{1495-1095}{1300}$	- 0,196
Рентабельність активів розрахована на основі НП (X2)	$\frac{1420}{1300}$	- 0,148
Рентабельність активів розрахована на основі ФР до ОП (X3)	$\frac{2290}{1300}$	0,016
Коефіцієнт покриття поточних зобов'язань власним капіталом (X4)	$\frac{1495}{1695}$	0,633
Коефіцієнт трансформації (X5)	$\frac{2000}{1300}$	0,829
Результуючий показник	$1,2X1 + 1,4X2 + 3,3X3 + 0,6X4 + 1,0X5$	0,82
Ймовірність банкрутства		дуже висока

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Модель Спрінгейта була побудована у 1978 році за допомогою покрокового дискримінантного аналізу методом, який розробив Едуард І. Альтман. У процесі створення моделі з 19 фінансових коефіцієнтів в остаточному варіанті залишилося тільки 4. Вважається, точність прогнозування банкрутства за цією моделлю становить 92%, однак з часом цей показник зменшується.

Тому розрахуємо показники за моделлю Спрінгейта, яка має вигляд:

$$Z = 1,03 A + 3,07 B + 0,66 C + 0,4 D \quad (3.2)$$

Для аналізу та розрахунків показників прогнозування банкрутства сформуємо аналітичну таблицю (табл. 3.2). Точність прогнозування банкрутства за цією моделлю становить 92%, але з часом цей показник, як показали дослідження – зменшується.

Здобуті у процесі розрахунків значення Z-показника можна інтерпретувати так:

$Z < 0,862$ – ймовірність банкрутства дуже висока;

$Z > 0,862$ – ймовірність банкрутства низька.

Таблиця 3.2

Прогнозування ймовірності банкрутства за моделлю Спрінгейта

Показники	Алгоритм розрахунку	Значення показника
Частка власних оборотних коштів в активах (А)	$\frac{1495-1095}{1300}$	- 0,196
Рентабельність активів (В)	$\frac{2290}{1300}$	0,006
Співвідношення прибутку та короткострокових зобов'язань (С)	$\frac{2290}{1695}$	0,011
Коефіцієнт трансформації (Д)	$\frac{2000}{1300}$	0,829
Результуючий показник	$1,03 A + 3,07 B + 0,66 C + 0,4 D$	0,16
Ймовірність банкрутства		дуже висока

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

За даними розрахунку, з таблиці 3.2 Z-показник моделі Спрінгейта дорівнює 0,16. За розрахованим показником можна зробити висновок, що підприємство є потенційним банкрутом.

Окрім західних моделей, розглянемо також вітчизняну модель. Найбільш поширеною в Україні є діагностика банкрутства підприємства за моделлю О. Терещенка.

Розроблена дискримінантна модель О. Терещенка має значні переваги над традиційними вітчизняними методиками. Зазначимо основні з них:

- зручність у застосуванні;
- при використанні вітчизняних статистичних даних врахована сучасна міжнародна практика;
- вирішення проблеми критичних значень показників, за рахунок використання різноманітних
- модифікацій базової моделі до підприємств різних видів діяльності;
- врахування галузевої специфіки підприємства

Модель Терещенка представляється у такому вигляді:

$$Z = 1,5 K_1 + 0,08 K_2 + 10 K_3 + 5 K_4 + 0,3 K_5 + 0,1 K_6 \quad (3.3)$$

Для аналізу та розрахунків показників прогнозування банкрутства сформуємо аналітичну таблицю (табл. 3.3). Отримані значення Z -показника можна інтерпретувати так:

$Z > 2$ - підприємство вважається фінансово стійким, і йому не загрожує банкрутство;

$1 < Z < 2$ - фінансова рівновага (фінансова стійкість) підприємства порушена, але при умові переходу до антикризового управління банкрутство йому не загрожує;

$0 < Z < 1$ - підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних дій;

$Z < 0$ - підприємство напівбанкрут [39].

Таблиця 3.3

Прогнозування ймовірності банкрутства за моделлю Терещенка

Показники	Алгоритм розрахунку	Значення показника
K1	$\frac{2000}{1695}$	1,377
K2	$\frac{1900}{1695}$	1,642
K3	$\frac{2350}{1900}$	0,002
K4	$\frac{2350}{2000}$	0,002
K5	$\frac{1100}{2000}$	0,040
K6	$\frac{2000}{1900}$	0,838
Результуючий показник	$1,5 K1 + 0,08 K2 + 10 K3 + 5 K4 + 0,3 K5 + 0,1 K6$	0,084
Ймовірність банкрутства		дуже висока

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»

За даними розрахунку, з таблиці 3.3 Z -показник моделі Терещенка дорівнює 0,084. За розрахованим показником можна зробити висновок, що підприємство є напівбанкрут, адже ймовірність дуже висока.

Отже, розраховані показники, ще раз підтверджують, що підприємство РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» є неплатоспроможним, бо має нестійкий

фінансовий стан, а тому важливим є визначення напрямків покращення його фінансового забезпечення, а, відтак, і фінансового стану.

Фінансове забезпечення підприємства охоплює комплекс заходів, інструментів і джерел, що забезпечують формування достатнього обсягу фінансових ресурсів для реалізації як стратегічних, так і поточних завдань діяльності [11]. Для підприємств водопровідно-каналізаційного господарства це означає створення фінансових умов, які дозволяють забезпечити безперебійне постачання питної води, ефективне водовідведення, очищення стічних вод і збереження належного санітарного стану навколишнього середовища.

Таблиця 3.4

Оптимізаційні рішення для покращення фінансового забезпечення РОВКП
ВКГ «Рівнеоблводоканал»

Основні напрямки прояву	Оптимізаційні рішення
Низька платоспроможність та дефіцит грошових коштів	- знизити собівартість послуг та величини витрат; - продаж мало використовovanого обладнання; - здача в оренду приміщень - використання ресурсозберігаючих технологічних процесів; - реалізація продуктів та послуг з негайною оплатою; - продаж матеріальних та нематеріальних активів (зайвих запасів)
Низька рентабельність	- прискорити темпи оплати дебіторської заборгованості; - впровадження інновацій; - освоювати нові ринки збуту; - оптимізація робочого часу персоналу; - покращити та удосконалити систему фінансового контролінгу
Низька фінансова стійкість	- повернути додаткові джерела для покриття витрат та резервів; - оновлення основних засобів; - механізація та автоматизація виробництва; - заміна та модернізація застарілого обладнання;

Покращення фінансового стану підприємства можливе за рахунок модернізації основних засобів, впровадження сучасних технологій, більш

ефективного використання матеріальних і трудових ресурсів, а також зниження частки постійних витрат у собівартості послуг. Зменшення собівартості напрямку сприяє зростанню прибутку, що, у свою чергу, позитивно впливає на загальний фінансовий стан підприємства [50].

Платоспроможність підприємства також можна підвищити шляхом реалізації комплексу заходів, спрямованих на зростання прибутковості. Якщо всі дії будуть цілеспрямовано орієнтовані на цей показник, це неодмінно сприятиме зміцненню фінансового становища підприємства.

Оскільки РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» є комунальним підприємством, його платоспроможність значною мірою залежить від споживачів послуг. На сьогодні існує значна частка несвоєчасних оплат, незважаючи на діючу систему нагадувань про заборгованість, яка, однак, не забезпечує очікуваного ефекту.

Для вирішення цієї проблеми важливо вчасно реагувати на прострочення платежів, що наразі належним чином не реалізується. Підприємству варто запровадити постійний контроль за надходженням коштів. Одним із можливих рішень є створення зведеної таблиці обліку і контролю заборгованості дебіторів, складеної відповідно до індивідуальних умов і домовленостей.

Щодо управління дебіторською заборгованістю, найбільш ефективними заходами є:

- встановлення термінів прострочення залишків на рахунках дебіторів і їх порівняння з середньогалузевими показниками, показниками конкурентів і результатами попередніх років;

- використання господарського судочинства для примусового стягнення заборгованостей;

- надсилання рахунків покупцям за кілька днів до настання дати оплати.

Підприємство також стикається з проблемами, пов'язаними з кредиторською заборгованістю. Їх вирішення потребує застосування оптимальних форм, обсягів та строків розрахунків із контрагентами. Ефективне управління кредиторською заборгованістю є особливо важливим,

оскільки вона становить суттєву частку в пасиві балансу підприємства та впливає на показники платоспроможності й ліквідності.

Для поступового скорочення обсягу кредиторської заборгованості доцільно насамперед здійснювати розрахунки за податковими зобов'язаннями перед місцевим бюджетом, а вже потім — розрахунки з постачальниками та підрядниками. Дотримання такої послідовності є складним завданням, однак завдяки ефективному плануванню платежів підприємство зможе стабілізувати свій фінансовий стан.

Упродовж досліджуваного періоду спостерігалось зростання прибутковості, однак для досягнення стійких результатів необхідно продовжувати нарощувати рентабельність. Це можна забезпечити через збільшення обсягів реалізації послуг та зниження виробничих витрат. Доцільно також впровадити ефективнішу програму субсидування, надавати споживачам повну технічну інформацію, а також кваліфіковані консультації до і після надання послуг або продажу продукції [31, с. 115].

Підвищення ділової активності підприємства можливе шляхом зростання грошових надходжень, що передбачає посилення контролю за своєчасністю розрахунків і впровадження автоматизованих систем для оформлення фінансової документації [27, с. 80].

На сьогоднішній день РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» характеризується низьким рівнем рентабельності, зумовленим обмеженим доходом. Одним із шляхів підвищення прибутковості є впровадження фінансового контролінгу. Цей інструмент дозволяє зосередити увагу на ключових аспектах фінансової діяльності, виявляти відхилення фактичних показників від запланованих та застосовувати ефективні управлінські рішення для поліпшення результатів діяльності підприємства [22, с. 36]. Контролінг забезпечує управлінську ланку необхідною інформацією та аналітикою. У випадку РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» система контролінгу має включати планування, формування цілей, контроль за їх реалізацією та прийняття управлінських рішень.

Таким чином, фінансовий контролінг виконує не лише функцію внутрішнього контролю фінансових операцій, але й забезпечує узгодженість між створенням інформаційної бази, фінансовим плануванням, аналізом і контролем. Крім того, для підвищення рентабельності діяльності підприємства доцільним є залучення аудиторських компаній, які можуть провести об'єктивну оцінку бізнес-процесів, що функціонують на підприємстві, а також допомогти в аналізі руху фінансових потоків.

Основні напрямки зміцнення фінансової стійкості РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» включають:

- підвищення ефективності використання основних засобів;
- інтенсивніше залучення оборотного капіталу;
- зростання продуктивності праці;
- збільшення обсягів реалізації продукції та послуг;
- удосконалення політики управління фінансовими ресурсами;
- скорочення матеріальних та операційних витрат;
- залучення додаткових інвестицій або кредитних ресурсів тощо.

Вибір стратегії запобігання банкрутству, а також результативність впроваджених заходів із використанням ринкових інструментів значною мірою залежать від ефективності фінансового управління підприємством. Це управління формується відповідно до стратегічних цілей і тактичних завдань організації. Для РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» важливим інструментом у цьому процесі є фінансовий аналіз, який дозволяє регулярно оцінювати фінансовий стан.

Ключові напрямки фінансового аналізу для підприємства включають:

- аналіз стану активів та джерел їх формування, а також структури капіталу;
- оцінку оборотних засобів, їх достатності та відповідного типу фінансового стану;
- дослідження динаміки оборотності активів;
- оцінку ліквідності та платоспроможності;
- аналіз рентабельності на основі відповідної системи показників.

Однією з провідних цілей фінансової стратегії підприємства є отримання прибутку та забезпечення прибуткової діяльності. У цьому контексті важливо впроваджувати аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток» і активно застосовувати методи управлінського обліку.

РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» слід впровадити планування діяльності та прийняття економічно обґрунтованих рішень. Для зміцнення фінансового становища варто не лише реалізувати запропоновані заходи, але й інтегрувати маркетингові інструменти у фінансовий менеджмент для розширення клієнтської бази. Підвищення якості послуг сприятиме зростанню довіри з боку споживачів.

Доцільним також є впровадження автоматизації основних виробничих процесів, реалізація застарілого обладнання та його заміна на сучасне. Це дозволить ефективніше використовувати наявні ресурси, знизити виробничі витрати, зменшити собівартість продукції і, як наслідок, підвищити прибуток підприємства.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання дипломної роботи були реалізовані такі завдання:

1. Розкрито економічну сутність фінансового забезпечення підприємства, яке трактується як сукупність заходів, механізмів і джерел, що забезпечують формування необхідного обсягу фінансових ресурсів для досягнення стратегічних і тактичних цілей. Для підприємств водопровідно-каналізаційного господарства це означає забезпечення безперервного водопостачання, водовідведення, очищення стічних вод, а також підтримання належного санітарного стану навколишнього середовища.

2. Досліджено економіко-організаційну структуру підприємства. Основним напрямом діяльності РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» є надання послуг із водопостачання, водовідведення та очищення стічних вод у межах зони обслуговування, із дотриманням стандартів якості питної води, нормативів очищення стічних вод та вимог екологічної безпеки.

3. Проведено структурно-динамічний аналіз балансу підприємства РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал». У 2024 році частка необоротних активів зменшилася з 58,79 % до 58,28 %, водночас частка оборотного капіталу зросла з 41,2 % до 41,7 %. Така зміна зумовлена вищими темпами зростання оборотного капіталу (119,7 %) порівняно з темпами зростання необоротного (117,2 %), що сприяло підвищенню мобільності активів. Оскільки оборотні активи характеризуються більш високою швидкістю обороту, це позитивно впливає на приріст прибутку.

Грамотне структурування і розподіл активів підприємства є вагомим чинником підвищення ефективності фінансової діяльності. Ефективність господарювання значною мірою залежить від складу активів, пропорцій між основними та оборотними засобами, їх участі у виробництві та обігу, а також оптимального співвідношення грошових, матеріальних та інших форм ресурсів.

4. На підставі проведеного аналізу фінансової стійкості та ліквідності було встановлено, що підприємство перебуває у критичному фінансовому стані.

Це свідчить про нестачу не лише власних і довгострокових залучених коштів для формування запасів, але й основних джерел покриття, включаючи короткострокові банківські кредити та позики. У зв'язку з цим підприємство змушене було компенсувати нестачу ресурсів за рахунок кредиторської заборгованості — перед постачальниками, за виконані роботи та послуги, а також у розрахунках із бюджетом тощо.

5. Проведено прогнозний аналіз ймовірності банкрутства РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» з використанням кількох аналітичних моделей. Результати всіх моделей свідчать про високий ризик банкрутства. Основною причиною цього є комунальний статус підприємства та його залежність від платоспроможності споживачів. Низький рівень своєчасної оплати за послуги, попри впроваджену систему нагадувань про заборгованість, залишається серйозною проблемою. З метою подолання цієї ситуації підприємству слід постійно відстежувати надходження коштів. Одним із можливих рішень є впровадження узагальненої системи обліку й контролю взаєморозрахунків з дебіторами, з урахуванням індивідуальних умов і домовленостей.

6. Визначено напрями покращення фінансового забезпечення підприємства. Зокрема, пропонується удосконалити збутову політику через активізацію маркетингових заходів для ефективнішого просування послуг. Також рекомендовано збільшити обсяг грошових коштів на розрахунковому рахунку, що дозволить підвищити коефіцієнт абсолютної ліквідності та створить умови для залучення кредитних ресурсів (як короткострокових, так і довгострокових), доступних лише платоспроможним підприємствам. Одним із шляхів нарощування грошових надходжень може стати реалізація або передача в оренду невикористовуваних виробничих і невиробничих активів.

У підсумку, проведений комплексний аналіз фінансового забезпечення РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» показав, що підприємство перебуває в кризовому стані з незадовільними фінансовими показниками. У зв'язку з цим були запропоновані конкретні шляхи покращення, реалізація яких дозволить керівництву підприємства поступово стабілізувати й оптимізувати його фінансовий стан.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення М.Ю Аверіна. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. №9. С. 92-100.
2. Азарова А. О. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства : монографія / А. О. Азарова, О. В. Рузакова. Вінниця : ВНТУ, 2010. 172 с.
3. Акопян А.А., Шмалюк Л.І. Основні проблеми оцінки фінансового стану підприємства/ А.А. Акопян, Л.І. Шмалюк. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2010. № 25 С. 123-128.
4. Андреева Т. О. Управління фінансовими ресурсами підприємств водопровідно-каналізаційного господарства. *Фінанси України*. 2021. № 12. С. 87–94.
5. Барановський О. І. Фінансове забезпечення підприємств водопровідно-каналізаційного господарства в умовах трансформаційної економіки. *Фінанси України*. 2022. № 3. С. 78–87.
6. Безбородова Т.В. Сутність та необхідність аналізу фінансового стану. *Економіка. Управління. Інновації. Випуск № 1 (11)* 2014. С. 1-7.
7. Білик М.Д. Фінансовий стан підприємства: теорія, методика. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2013. № 5. С. 86–92.
8. Гече С.Ф. Модель прогнозування фінансового стану підприємств на основі фінансових показників. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2014. Вип. 1. С. 162-164.
9. Гончаренко О. В. Аналіз фінансової ефективності діяльності підприємств водопостачання в Україні . *Економічний форум*. 2023. № 1. С. 98–103.
10. Герасимчук З. В. Фінансово-економічні механізми забезпечення сталого розвитку підприємств інфраструктурних галузей: монографія. Рівне: НУВГП, 2020. 292с.

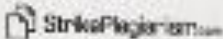
11. Громова А. Є. Аналіз фінансового стану підприємства з огляду ефективного використання фінансових ресурсів. *Молодий вчений*. 2016. № 5. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/5/12.pdf>.
12. Дем'янчук О. І. Аналіз впливу ліквідності та платоспроможності на фінансовий стан РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал». Дем'янчук О. І. URL: <https://naub.oa.edu.ua>
13. Дорошенко А.П. Проблеми діагностики кризового стану сучасних підприємств. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Економіка*. 2013. вип. 17, ч.ІІІ. С. 75-82
14. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996 XI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
15. Закон України «Про питну воду та питне водопостачання» від 10.01.2002 № 2918-ІІІ. Ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2918-14#Text>
16. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник / О. С. Іванілов. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 728 с.
17. Іванова С. Г. Управління фінансовою стійкістю підприємств водопровідно-каналізаційного господарства . *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 70. С. 115–122.
18. Карпюк Р.В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. *Економіка держави*. 2012. № 4. С. 61–62.
19. Квасова О. П. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I 21DBN=UJRN&P2
20. Кириленко Л. В. Використання моніторингу в системі управління діяльністю підприємством. *Держава та регіони: науково-виробничий журнал. Економіка та підприємництво*. 2022. №6 (99). С. 63–67
21. Кобилецький В. Р., Відносні показники ліквідності і платоспроможності. Онлайн-журнал «Financial Analysis online». URL: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku/102-vidnosni-pokaznyky-likvidnosti>

22. Ковалишин Л. І. Фінансова політика підприємств комунального господарства в умовах ринку. *Економіка та держава*. 2020. № 7. С. 35–39.
23. Косова Т. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 440 с.
24. Костенко Т. Д., Підгора Є. О., Рижиков В. С., Панков В. А., Герасимов А. А., Ровенська В. В. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства / видання 2-ге перероблене та доповнене: навч. пос. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 400 с.
25. Крупка М. І. Фінансове забезпечення розвитку підприємств житлово-комунального господарства: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 256 с.
26. Марцин В.С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка, фінанси, право*. 2009. №7. С.26-29.
27. Мельник Л. Г., Матюшенко І. Ю. Формування фінансово-економічного механізму сталого функціонування підприємств ЖКГ. *Економіка розвитку*. 2020. № 1(93). С. 78–85.
28. Мних Є. В. Фінансовий аналіз : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 358 с.
29. Олійник Т.О., Шеремет Т.В. Фінансова стійкість підприємства як основний показник фінансового стану. *Економічна наука. Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 23. С.35-37.
30. Оспіщев В. І. Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємств. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2009. Вип. 2. С. 218–223. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2009_2_34.
31. Панкевич О. І. Фінансування комунальних підприємств у процесі децентралізації: теорія та практика. *Регіональна економіка*. 2022. № 3. С. 112–118.

32. Пилипенко І. І. Бюджетне фінансування водопостачальних підприємств: сучасні підходи та перспективи розвитку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2022. № 3(46). – С. 89–96.
33. Програма ООН з навколишнього середовища. Водна інфраструктура та клімат: Рекомендації щодо стійкого фінансування. Київ, 2021. 56 с.
34. Романюк О.М. Шляхи модернізації підприємств водопровідно-каналізаційного господарства. *Водопостачання та водовідведення*. 2013. № 6. С. 16-25.
35. Руда Р.В. Аналіз ефективної діяльності підприємства: необхідність та методика. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. № 4 (20) 2012. С.109 – 111.
36. Руденко О. М. Особливості формування фінансових ресурсів підприємств сфери водопостачання. *Економіка і держава*. 2023. № 9. С. 42–46.
37. Ружинська Н.О. Особливості житлово-комунального господарства України, його сутність та структура. *Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. 2012. № 3. С. 278 – 281.
38. Саленко О.В. Шляхи визначення ступеню ефективності діяльності підприємства. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2013. № 4 (24) С.62 – 71.
39. Семчук Ж.В. Інструментарій діагностики загрози банкрутства підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 20. С. 18-20.
40. Скібіцька, Л. І. Антикризовий менеджмент: навч. посібник / Л.І. Скібіцька, В.В. Матвеєв, В.І. Щелкунов, С.М. Подреза. Київ : ЦУЛ, 2014. 584 с.
41. Таранюк К.М. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. – URL: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/73896.doc.htm.
42. Тихонова М.І. Ділова активність підприємства: складові та чинники її впливу. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/AVPCh/En/2010_53/Tichon.pdf

43. Ткаченко Н. М. Інвестиційне забезпечення розвитку водопровідно-каналізаційного господарства як чинник забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Науковий вісник Полісся*. 2021. № 4(28). С. 65–71.
44. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навч. пос.; частина І. 2-ге вид., перероб. і доп. Полтава : РВВ ПДАА, 2014. 358 с.
45. Фаріон В.Я. Аналітична оцінка ділової активності та рентабельності підприємств. *Інноваційна економіка*. 2013. №10. С.27-33.
46. Федулова С.О. Економіка підприємств водопостачання та водовідведення : навч. посіб. Укр. держ. хім.-тех. універ-т. Дніпро: ДВНЗ УДХТУ, 2017. 300 с.
47. Федулова С.О. Оцінка інвестиційної привабливості водопровідно-каналізаційного господарства як базової галузі національного господарства. *Наука, технології, інновації: Науковий журнал*. 2017. № 1(1). С. 55–62
48. Хачатрян В. В. Фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства. URL: <http://intkonf.org/ken-hachatryan-vv-usova-ls-faktori-schovplivayut-na-finansoviy-stand-pidpriemstva/>.
49. Черниш С. С. Проблеми застосування методик аналізу фінансового стану на вітчизняних підприємствах. *Всеукраїнський наукововиробничий журнал «Інноваційна економіка»*. 2012. № 5. С. 142–146.
50. Федулова С.О. Оцінка інвестиційної привабливості водопровідно-каналізаційного господарства як базової галузі національного господарства. *Наука, технології, інновації: Науковий журнал*. 2017. № 1(1). С. 55–62
51. State Water Resources Agency of Ukraine. Annual Report on Water Supply and Sanitation in Ukraine, 2022. URL: <https://www.davr.gov.ua>
52. United Nations. UN-Water Analytical Brief: Financing SDG 6 – Water and Sanitation. – Geneva: UN-Water, 2020 URL: <https://www.unwater.org/publications>
53. The World Bank. Financing Infrastructure in Ukraine's Water Sector: Report No. 182394-UA. – Washington, D.C., 2022. URL: <https://www.worldbank.org>

ДОДАТКИ

Використовуйте цей код для перевірки документу

Дата вступу

8/24/2025

Дата редагування

Документ прийнятий

Звіт подібності

Метадані

Назва документа

National University of Water and Environmental Engineering

Значення

Планар_крюковський.doc

Автор

Крюковський Віталій Вячеславович

Назва документа / Експорт

Крюковський Віталій Вячеславович

Назва документа

National University of Water and Environmental Engineering

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності вказує, який відсоток тексту порівнюваного з аналізованим обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що вказаний коефіцієнт не автоматично свідчить про плагиат. Це може бути результатом випадковості і унікальності особи.

11.27%

11.27%

КІТ

0.83%

0.83%

КЦ

25

Довжина фраз для коефіцієнта подібності

15543

Кількість слів

131328

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстів, створених за допомогою системи. Ці створення в тексті можуть бути проміжними, тому вони не будуть включені в аналіз. Створення в тексті можуть мати певний характер, але частіше характер технічних помилок при копіюванні документів та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам подивитися до аналізу цього модуля відповідально. У разі виявлення зліпів, прохимо звернутися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	Ⓢ	0
Інтервали	A→	0
Мікропробли	Ⓢ	22
Білі знаки	Ⓢ	10747
Парафрази (SmartMarks)	Ⓢ	107

Подібності за списком джерел

Нижче наведено список джерел. В цьому списку джерела імена без даних. Коли текст схожий з одним джерелом, він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямих плагиатів. Наоборот, відомі всі джерела і прямих плагиатів і значення оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Ранг	Назва та адреса джерела URL, якщо є	Копія тексту	Відсоток подібності (слова/символи)
1	http://moodle.nue.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=5226		113 0.73 %
2	http://moodle.nue.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=5226		85 0.55 %
3	http://moodle.nue.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=5226		72 0.48 %
4	http://moodle.nue.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=5226		67 0.43 %